

POŠTNINA PLACANA V GOTOVINI

KATOLIŠKI MISIJONI

KATOLIŠKI MISIJONI
LAS MISIONES CATOLICAS
1973 - APRIL - ABRIL - 1973

EL DINAMISMO MISIONERO DE LA IGLESIA EN LA HORA ACTUAL

CARTA DE PABLO VI AL CARDENAL RENARD CON MOTIVO DE
LA CONFERENCIA MISIONERA INTERNACIONAL, CELEBRADA EN LYON

(Continuación.)

Estamos seguros de que la Conferencia Internacional de Lyon contribuirá a consolidar esta convicción en el corazón de toda actividad misionera. Basta meditar el final de cada Evangelio (cf. Mt 28, 18-20; Mc 16, 15-20; Lc 24, 47; Jn 20, 21) o el comienzo de los Hechos (1, 8): la misión hasta los confines de la tierra, a todos los pueblos, hasta el fin del mundo, aparece como la conclusión necesaria de la experiencia privilegiada que los apóstoles vivieron con su Maestro y Señor. De este tema se hace eco el reciente Concilio tan ampliamente que resulta superfluo citarlo (cf. **Lumen gentium**, 17; **Ad gentes**, 1, 29, 35). Sí, la Iglesia es misionera por mandato de su Señor y por su misma naturaleza, como sacramento universal de salvación. Esta misión debe realizarse en la humildad y en el respeto a la libertad religiosa bien entendida (cf. **Dignitatis humanae**, 14); no es violencia ni propaganda indiscreta; es testimonio activo. Tiende a suscitar la fe, a reunir a los creyentes en comunidades cristianas, invitándoles a su vez a dar testimonio; en una palabra, tiende a hacer que la Iglesia arraige en todos los ambientes.

Los obispos, sucesores de los apóstoles, tienen una responsabilidad de primer orden en esta tarea misionera (cf. **Ad gentes**, 6), como lo manifestaron "los doce" en los albores de la Iglesia (Act 2, 14). Al Colegio Episcopal, en unión con el sucesor de Pedro, incumbe, pues, la tarea de educar el espíritu misionero de todo el pueblo de Dios y de coordinar del mejor modo posible sus actividades, a fin de anunciar el Evangelio a todos los hombres. Por ello, nosotros agradecemos a nuestros hermanos en el Episcopado el haber creado, a nivel de Conferencias Episcopales de regiones apostólicas o de diócesis, los organismos competentes y dinámicos capaces de realizar las comunidades cristianas mal informadas o adormecidas y de infundir un espíritu abierto a las que están excesiva o exclusivamente pendientes de sus propios problemas. Nuestra alegría es tanto mayor al contemplar que países de Africa, de Asia o de América Latina, con graves dificultades de evangelización todavía, contribuyen con su propia aportación a las Obras Misionales Pontificias.

La acción de los misioneros

Subrayar la misión específica de los pastores, "tan importante y sagrada" para ellos (cf. **Ad gentes**, 29), no significa disminuir la responsabilidad apostólica de todos y cada uno de los miembros del pueblo de Dios, sacerdotes, religiosos, religiosas, seglares. Nuestro mensaje con ocasión de la Jornada Mundial de las Misiones, del 22 de octubre de este año, lo recordaba en términos apremiantes. La misión de la Iglesia se realizará con el apoyo de todos y con el carisma específico de cada categoría de fieles o de "movimientos".

(Sigue.)

SVETOVNA ŠIRINA

Kako nekaj nemogočega je danes romantična, konkvistatorska misijonska miselnost. Noben mlad človek se ne bo za njo ogrel. Če pa jo postavimo v poslanstvo časa, zadobi tolike širine in globine, da more mlademu človeku postati vrednota, za katero bi bil pripravljen pokloniti svoje mlade moči. Saj nam dokazujejo vsi po vrsti, od hipijev do ognjiščarjev, da zna biti mlad človek navdušen in idealen.

Že Leibniz in Goethe sta nopovedovala propad evropske kulture in povelečevala vzhodnjaško. Leibniz je prišel celo na misel, da bi začeli v Evropi ustanavljati budistične in hinduistične centre. Iz teh bi se začela pretakati vzhodnjaška miselnost v evropski svet in ga bogatiti. Živel je dvesto let prezgodaj. Njegova misel, da bi se ustanovili trije kulturni centri v Berlinu, Moskvi in na Kitajskem je seveda izraz njegove dobe. A slutil je, da se bodo kmalu meje morale podreti in bo počasi nastajala ena sama svetovna omika, ki bo v posameznih narodih imela svojski obraz.

Misijonarji tega niso čutili. Preveč je prevladovala misel, da je kultura le ena: evropska. Ta se mora s krščanstvom prenesti na vse kontinente. Niso niti slutili, da bi bila s tem zadana smrt tako kulturi kakor krščanstvu. Sadovi te miselnosti so bridek sad, ki ga danes okušamo. Kako je mogoče, da je misijon na Japonskem v slepi ulici, ko se je Japonska vendarle popolnoma odprla evangeliiju?

Počasi se kulture odpirajo in bližajo. Koliko se ima moderna muzika in moderno slikarstvo zahvaliti Afriki, ki jo imamo za najmanj kulturno. Čim bolj planetarni poleti napravljajo zemljo majhno, tem bolj bodo tesni stiki kontinentov odpravljali kulturne razdalje.

In mi s svojim misijonskim poslanstvom stojimo prav v tem času velikih preobrazb. Kaj ni naš čas? Danes bi prav mi morali stati sredi vseh teh dogajanj in prepajati sleherno kulturo ne z evropeizacijo, ampak z evangeliijem. Če je „Beseda človek postala“, je s tem dano zgodovinsko poslanstvo Cerkve, da dá svetu Kristusov obraz. Leibniz ni mislil na to. Mi pa moramo. In ko govorimo o presajanju Cerkve tja, kjer je še ni — in je še ni v vseh velikih azijskih omikah — v tem stopamo v čisto sodobno problematiko sveta. Po nobeni poti ne moremo ustvariti svetovnega skladja omik na tako popoln način kakor s tem, da sredi vseh teh omik stoji Kristus. To je naloga mladega rodu, vredna duhovnih velikanov brez primere.

F. S.

POMEN KATOLIŠKIH MISIJONOV ZA SLOVENSKE LAZARISTE

Provincial dr. STANKO ŽAKELJ CM, Ljubljana

Misijonska družba ni bila ustanovljena za zunanje misijone. Njena glavna naloga so bili „ljudski misijoni“ na podeželju, med kmečkim prebivalstvom, ki je bilo v Vincencijevih časih duhovno in versko najbolj zapuščeno.

Vendar se je že Vincencij odzval božjemu klicu, ki je prišel do njega po ljudeh: poslal je misijonarje na Madagaskar. Pozneje se je Misijonska družba še enkrat posebno vidno odzvala takemu klicu: prevzela je po ukinitvi Družbe Jezusove njene misijone na Kitajskem.

V obeh primerih je sprejela dolžnost, ki ji je prav gotovo prinesla blagoslov.

Podobno je jugoslovanska provinca Misijonske družbe s sprejemom grobeljskega pčestva prevzela dolžnost, da se med Slovenci posveti zunanjemu misijonskemu delu. In ena od oblik tega dela je bilo izdajanje Katoliških misijonov.

Tudi to ni bilo samo spolnjevanje prevzete dolžnosti, temveč obenem blagoslov za provinco. Morda je ob 50-letnici lista najbolj primerno, da kot predstavnik province spregovorim o tem blagoslovu.

Prvi blagoslov, ki so ga prinesli Katoliški misijoni naši provinci, je bilo prav gotovo najprej zanimanje med njenimi dijaki in bogoslovci

za misijone. Čeprav so bili in so KM splošno misijonsko glasilo, so bili in so vendar na nek način najbližje nam lazaristom. Bili so in so še naše domače glasilo, ki smo ga že zaradi tega radi prebirali. Dostikrat nas je k temu nagibala bolj radovednost kot misijonsko navdušenje. A Bog je to radovednost izkoristil, da je v tem in onem vzbudil ne samo resnično zanimanje za misijonsko vprašanje, temveč tudi izrecno željo, da bi se mogel posvetiti misijonskemu delu na terenu. Najbrž ne trdim preveč, če izrazim svoje prepričanje, da so imeli KM tedaj te vrste vpliv najmočnejše prav na že dejanske ali pa bodoče člane Misijonske družbe.

Da so imeli podoben učinek tudi med člani drugih redov in med škofijskimi bogoslovci, ni nobenega dvoma. Prav tako ne, da so imeli tak vpliv na mladino sploh. Saj so nekateri bogoslovci vstopili v Misijonsko družbo prav iz zunanjemisijonskega idealizma. Prav tako tudi laiki. Prvi sad KM je bilc torej misijonsko zanimanje, drugi pa poklici za našo Družbo. Oboje nedvomno blagoslov za provinco.

Kako smo bili prežeti z misijonsko mislijo, naj pokaže tale drobcen spominček iz takratnih časov. Vsak dan smo melili latinsko: Ora pro nobis, sancta Dei Genetrix - ut digni efficiamur premissionibus Christi (Prosi za nas, sveta božja Porodnica, da postanemo vredni obljub Kristusovih). Dokler tega besedila nisem bral napisanega, marveč sem ga samo slišal, sem drugi stavek po svojem razpolčenju nevede spremenil takole: Ut igne afficiamur pro missionibus Christi, kar pomeni: Da se razvnamemo za Kristusove misijone! Majhna pomota, ki je izvirala iz splošnega razpoloženja, ki je pa gotovo v meni še utrjevala ljubezen do misijonov.

Dobrodejen učinek KM na nas je bil tem večji, ker smo pri njih in pri Misijonskem koledarju bogoslovci in mladi duhovniki Misijonske družbe močno sodelovali. Sestavljali smo članke in poročila, vodili zbiralne akcije; večkrat je kdo opravljal korekture, o počitnicah je bilo tudi ročno delo v tiskarni večkrat naš delež. Znana stvar pa je, da je človek tem bolj zavzet za kakšno stvar, čim več zanjo žrtvuje. Mi pa prav gotovo nismo žrtvovali malo časa za KM. Od tega osebno nismo imeli nobene koristi; delali smo iz čistega idealizma.

To delo je zahtevalo od nas seveda tudi resnega študija misijonskih vprašanj. KM se nam nudili v ta namen veliko pomoč: Misijonsko knjižnico na Taberu 12. V njej nismo imeli le vsakovrstnih knjig o misijonskem vprašanju in o stanju v misijonih, marveč tudi ogromno število časopisov in revij, ki so prihajali v knjižnico večinoma v zameno za KM iz vsega sveta.

Tako nas je to delo sililo tudi k študiju jezikov. Brez vseh pripo-

močkov, ki so v ta namen zdaj na razpolago, smo si pridobili vsaj toliko pasivnega znanja jezikov, da smo lahko izkoriščali časopise.

Ta povezava s tujo literaturo nam je seveda tudi stalno širila obzorje. Vodila nas je ven v široki svet. Delala nas je bolj katoliške, bolj vesoljne. Učila nas je ceniti delo drugih, v primeri s katerimi je bilo naše vendarle zelo skromno.

Glavni sad in blagoslov KM za našo provinco pa so bili prav gotovo zunanjemisijski poklici. Ne vem, kako bi brez KM spoznala svojo dolžnost, da vzgaja misijonarje za poganke misijone. Pogled večine mladih bi ostal v domovini. Saj je bilo doma vedno dovolj in preveč dela.

Ko tako gledam v preteklost KM v domovini, se mi nehote vsiljuje vprašanje: Ali imajo KM tudi še zdaj za našo provinco tak pomen, kot so ga imeii pred vojno?

Brez dvoma so lep zgled zvestobe! Spolnjujejo dolžnost, ki jo je naša provinca prevzela, čeprav zaradi izgube vse materialne podlage, ki je bila z njo dolžnost vezana, dolžnosti ni več. Spolnjujejo jo torej iz idealizma, iz zavzetosti za misijonsko stvar.

Tiste vzgojne naloge za naše dijake in bogoslovce, ki sem o njej zgoraj govoril, žal ne morejo opravljati v polnem obsegu: v domovini je ne morejo, ker ni povezave z uredništvom. V zdomstvu so naši bogoslovci redki. In vendar drži:

Ogenj misijonske misli, ki so ga KM vzdrževali tudi v zdomstvu, je pokazal pot našemu duhovniku g. Buhu iz Argentine na Madagaskar. Ta ogenj je kljub vsemu kazal tudi našim bogoslovcem isto pot. Uresničuje se vsaj v skromni obliki stara zamisel o „slovenskem misijonu“. Ne sicer na Kitajskem, ker ni mogoče. Zato pa na Madagaskarju.

Bog daj, da bi ta ogenj še dolgo svetil, grel in kazal pot!

PRIJATELJI, NAROČNIKI, TUDI DOSMRTNI!
PRISPEVAJTE V JUBILEJNI SKLAD
„KATOLIŠKIH MISIJONOV“!
LEPO PROSIMO!

PRVO DESETLETJE

IZ PETDESETLETNE ZGODOVINE "KATOLIŠKIH MISIJONOV"

SODELAVCI

„Katoliški misijoni“ so v svoji polstoletni zgodovini imeli številne sodelavce. Bili so to duhovniki Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega (lazaristi), ki je list izdajala, bogoslovci iste, ki so sodelovali navadno neimenovani (po mašniškem posvečenju so svoje sestavke podpisovali), dalje sodelavci-redovniki ostalih slovenskih redovnih družb, škofijski duhovniki, zlasti iz vrst vodstva škofijske misijonske akcije, posebno pa misijonarji in misijonarke.

Ob pregledovanju sodelavcev lista bomo vsaj deloma zaslutili tudi vsebino, ki so jo obravnavali, vsebino, ki je skladno s poslanstvom lista, obravnavala vsa misijonska vprašanja in dejstvovanja, tako na misijonskem polju kakor v zaledju.

Pri listu, ki ima za seboj že 50 let življenja, je pač posebno zanimivo videti njega začetke in prve sodelavce, saj pomenijo v nekem smislu temelj vsemu nadaljnjemu življenju lista. Zato bomo v naslednjem skušali podati pregled sodelavcev „Katoliških misijonov“ v njih prvem desetletju.

Lazaristi

Poleg dveh urednikov v tem desetletju, začetnika **Andreja Tumpeja** in sedemletnega urednika **Jožeta Godine**, v začetku „Katoliških misijonov“ niti ne opazimo veliko imen duhovnikov Misijonske družbe.

Vemo, da se je urednik **Andrej Tumpej** v družbi oprl v prvi vrsti na njene bogoslovce, ki mu je uspelo vlti jim svojo vneto za zunanje misijone. Le-ti so res tvorili glavni kader sotrudnikov tudi potem, ko so že postali duhovniki. To je bila dalekosežna poteza početnika „Katoliških misijonov“: zagotoviti misijonski akciji in listu pred vsem mladi rod, in ne rečemo preveč, če trdimo, da je prav ta posrečena okolnost dala doživeti „Katoliškim misijonom“ petdesetletnico.

Med **bogoslovci-lazaristi** so bili prvi sodelavci: **Ivan Martelanc** (poznejši ravnatelj Vzajemne zavarovalnice), že imenovani **Jožef Godina**, **Ignacij Slana**, **Jakob Kolarič**, **Alojzij Mlakar**, **Janko Belé**, **France Jereb**, **Ludvik Čepon** in zlasti **Alfred Drašček**, ki je bil posvečen na bolniški postelji in kmalu nato umrl in so z njim lazaristi izgubili obetajočega misijonskega znanstvenika. Večinoma so ti bogoslovci kot lazaristi dosegli duhovništvo v družbi. Kot taka sta dva postala urednika lista (**Godina** in **Jereb**), dva kitajska misijonarja (**Mlakar** in **Jereb**) in sodelavci poleg njih še zlasti **Jakob Kolarič**, pa tudi **Ignacij Slana** in **Janko Belé**.

Bogoslovci so imeli na skrbi pred vsem opisno plat misijonstva: opisovali so misijonske dežele, prodiranje Cerkve vanje, misijonsko vrvenje drugih krščanskih narodov in zanimive drobne misijonske dogodivščine. Pri tem

delu jim je bila na razpolago vedno bolj izpopolnjena Misijonska knjižnica, pa tudi okrog 160 misijonskih listov celega sveta, ki so jih „Katoliški misijoni“ prejeli v zameno.

Knjižnici in listom se je posebno posvečal že imenovani Alfred Drašček, ki je med drugim izpisal in označil vso dotedanjo slovensko misijonsko bibliografijo in jo objavljal v listu; do svoje smrti je mogel delo zaključiti: zabeležil in vsebinsko je označil nad 100 slovenskih dotedaj izišlih zgolj misijonskih knjig, nepoštevsši listov.

Od lazaristov-duhovnikov v prvem desetletju opazimo članke naslednjih, po časovnem redu sodelovanja: Tomaž Tavčar, dr. Jakob Žagar, Matija Čontala in dr. Alojzij Nastran. Kaže, da so se ob vnemi mlajšega rodu tudi starejši sobratje vedno bolj in bolj zavzemali za stvar, kajti sodelovanja starejših, ob strani mlajših, je v teku let vedno več.

Ti sodelavci duhovniki-lazaristi so pisali pred vsem članke z misijonsko duhovno vsebino, kakor tudi sestavke propagandnega značaja in s tem vcepjali misijonstvo v duhovni svet slovenskega vernega človeka.

Sodelavci drugih družb

Dočim se je škofijski kler takoj ob pričetku bistveno vključil v krog sodelavcev lista, kakor homo spodaj videli, se pa nasprotno opaža, da so se redovniki drugih družb le počasi pridruževali, pač ko jim je postajalo razvidno, da KM res hočejo biti (in so dejansko bili) od prvega početka ne glasilo lazaristovske Družbe, ampak vsega slovenskega misijonstva.

Tako se opazijo v prvem desetletju KM tile sodelavci-redovniki, navedeni v časopisnem redu objave njihovih prispevkov: O. Angel Mejnik OFM; klerik, pozneje o. Stanislav Dobovšek FSC; o. Oton Kocjan, kapucin; Jožef Zameza DJ iz španije; o. Rudolf Pate DJ; o. Hugo Bren OFM; o. Anton Vizjak DJ (kasnejši misijonar) in o. Evstahij Berlec OFM. Kot vidimo, osem redovnikov iz štirih redovnih družb (poleg salezijancev, ki jih navajamo med sodelavci-misijonarji!).

Ti so pisali ali misijonsko duhovne in vzpodbujajoče misli ali pa opisovali misijonska prizadevanja vsak svoje družbe; p. Hugo Bren pa je že tedaj opisoval osebnosti iz slovenske misijonske preteklosti, tudi že Barago.

Škofijski duhovniki

Kot omenjeno, so številni misijonsko razgledani in zavzeti škofijski duhovniki takoj po ustanovitvi „Katoliških misijonov“ pristopili k sodelovanju, kar je bila pač zasluga ustanovitelja Andreja Tumpeja CM, ki je vso lazaristovsko misijonsko akcijo oprl na slovensko cerkveno občestvo v celoti in hotel z njo temu celotnemu občestvu tudi služiti, h čemer ga je zlasti nagnilo dejstvo, da so lazaristi od škofijsko-lazaristovske Misijonske zveze sprejeli v misijonske namene ustanovo Misijonišče Groblje.

Med številnimi škofijskimi duhovniki najdemo kot stalne sodelavce že od prvih početkov sledeče misijonske strokovnjake: Katehet Anton Anžič, župnik Anton Mrkun, prof. Jernej Pavlin, prof. Franc Glinšek, mons. Ante Kordin, mons. Janez Hladnik, univ. prof. dr. Vilko Fajdiga, prof. dr. Franc Trdan, prof. Maks Miklavčič, univ. prof. dr. Janez Fabjan in univ. prof. dr. Lambert Ehrlich, dalje bogoslovca Lojze Turk in Viktor Zakrajšek, oba

kasnejša monsignorja, in končno s priložnostnimi pozdravi in mislimi oba slovenska škofa dr. Gregorij Rožman in dr. Ivan Tomažič. (Pridevke prof., mons. itd. smo dodali deloma v pogledu njihovih kasnejših svojstev.)

Teh nad ducat navedenih sodelavcev, in še nekateri navedeni, iz vrst škofijske duhovščine in hierarhije je pomenilo za „Katoliške misijone“ ne le zgovoren dokaz o splošnosti glasila vseslovenske misijonske prizadevnosti, ampak, lahko rečemo, tudi najbogatejšo, najsolidnejšo in najbolj strokovno vsebino lista.

Laični sodelavci

Proti koncu dobe prvega desetletja so bili v krog sodelavcev vključeni tudi nekateri laični strokovnjaki, kot npr. prof. dr. Valter Bohinc in dr. Vinko Šarabon, oba znana zemljepisca oziroma zgodovinopisca, ki sta od svoje plati s tehtnimi članki osvetljevala pogled na misijonski svet. Pridružili so se jima tudi nekateri akademiki iz vrst dr. Ehrlichovega misijonskega kroga v okviru misijonskega akademskega društva „Baraga“, kot npr. Duh Ludovik in Cene Kranjc, katerih misijonska razmišljanja ob raznih prilikah je natisnil naš misijonski list. Od ženskih sodelavk je imenovana Lija Oswaldova, prevajalka nekaterih misijonskih črtic za mladino. Verjetno so mnogo prevodov, zlasti misijonskih črtic in povesti oskrbeli poleg lazaristovskih bogoslovcev tudi drugi neimenovani laični sodelavci, kajti krasota jezika izdaja strokovne prevajalce.

Od gori navedenih sodelavcev lazaristov, škofijskih duhovnikov in pa laikov se danes vesele petdesetletnice njim dragega lista na zemlji, v kolikor nam je znano, še sledeči gospodje: Lazaristi ali bivši lazaristi: Andrej Tumpej CM v Beogradu, Jožef Godina na Koroškem, dr. Jakob Kolarič CM na Koroškem, Alojzij Mlakar CM na Primorskem, France Jereb CM v Celju, Ludvik Čepon v IZ.D.A. in dr. Jakob Žagar na Dolenjskem. Redovniki in škofijski duhovniki: O. Stanislav Dobovšek FSC, o. Rudolf Paté DJ, prof. dr. Vilko Fajdiga v Ljubljani, mons. Viktor Zakrajšek na Gorenjskem in mons. Lojze Turk v Beogradu pa morda še kdo drugi.

Misijonarji in misijonarke

Glavni sodelavci „Katoliških misijonov“ pa so bili že v tem prvem desetletju oni, ki so bili že na tem terenu, ki so misijonstvo od blizu poznali in ga doživljali, še več, takorekoč rojevali, ki jim je bilo misijonstvo življenje.

Nikakor ne smemo misliti, da je bilo sodelovanje slovenskih misijonarjev in misijonark samo v preprostih pismih: pisali in pošiljali v objavo so tudi kar polznanstvene razprave o misijonskih deželah, ljudstvih ter njih zgodovini, posebno misijonski. To zlasti misijonarji Jožef Kerec, Alojzij Mlakar, Stanko Poderžaj in brat Jožef Obreza ter misijonarki Ksaverija Pirc in Miriam Zalaznik.

Prvi misijonar, ki začenja že v prvi številki „Katoliških misijonov“ svojo daljšo razpravo o Kitajski, je Jožef Kerec SDB, ki je že tedaj bil na Kitajskem. Vseh prvih deset let njegovi sestavki in njegova pisma ter slike takorekoč polnijo naš list, kakor tudi v drugem in tretjem desetletju.

V naslednji številki se pojavi lazarist **Tomaž Češka** (o katerem imamo po spominu vtis, da ni bil Slovenec, ampak kake druge slovanske narodnosti), ki je deloval na Kitajskem in je pisal uredništvu lepa pisma, a ga v tretjem letu izhajanja ne zasledimo več.

Že v prvem letniku se pojavijo tudi trije frančiškanski misijonarji: p. **Engelhard Avbelj**, p. **Veselko Kovač** in p. **Baptist Turk**, ki so vsi delovali že pred začetkom KM na Kitajskem in predstavljajo prelepo trojko iz zlate dobe slovenske frančiškanske misijonske akcije.

Iz Afrike, iz krajev bivšega Knobleharjevega misijona se je „Katoliškim misijonom“ oglasil tudi že v prvem letniku br. **Andrej Kapus FSC** in kasneje tam in v Transvaalu delujoči, poznejši vrhovni predstojnik istega reda Sinov Misijonarjev Presveteга Srca o. **Jožef Musar**.

Tudi prva misijonarka iz družbe Dragocene Krvi, s. **Lucina Mahar**, delujoča v Afriki, se je oglasila.

Z odhodom s. **Rafaele Vurnik O.S.U.** in s. **Ksaverije Pirc O.S.U.** iz škoške Loke 4. avgusta 1924 v misijone se je „Katoliškim misijonom“ odprl vir predragocenega, inteligentnega gradiva v literarnih črticah s. **Rafaele** in v detajlnih, toplih pismih in člankih s. **Ksaverije**. Misijonsko življenje zadnje je bilo še bogatejše od s. **Rafaele Vurnik**, kajti delovala je v začetku dolgo dobo na Kitajskem, v Svatowu, potem pa do danes v Siamu, kjer bo drugo leto obhajala 50 letnico svojega delovanja kot misijonarka, dočim je bila s. **Rafaela** po kakih 20 letih delovanja v Siamu poklicana v Rim k vrhovnemu vodstvu njihove uršulinske družbe. Tudi mons. **Jožefa Kereca**, ki je bil od misijonarjev dolga leta najbolj plodoviti dopisnik v KM, je s. **Ksaverija Pirc** nadkrilila že samo s tem, da sodeluje pri KM ne le 25 let, kot je sodeloval mons. **Kerec**, ampak že skoraj 50 let...!

Poleg nekaterih hrvaških misijonarjev, ki so jim KM v začetku tudi posvečali pozornost, kot npr. p. **Stjepan Mlakić FSC** (Sudan), p. **Vladimir Horvat OFM** in p. **Ivan Triplat OFM** (oba na Kitajskem) in o. **Anton Vizjak DJ** (Indija) ter br. **Štefan Kečkeš DJ** (Bengalija), se v tistih prvih letih KM pojavi tudi brat **Martin Berlec OSB**, ki je deloval v Assamu, Indija.

Iz družbe Sinov Misijonarjev Presv. Srca Jezusovega je deloval v Sudanu tudi o. **B. Kohnen**, ki je bil v pogostih zvezah s KM in slovenskimi dobrotniki, a kaže, da je bil po rodu tudi Hrvat. Sploh imamo ob prebiranju prvih Katoliških misijonov vtis, da so se mnogi hrvaški misijonarji obračali k slovenskim Katoliškim misijonom, nekaj radi tega, ker so se po državnosti in po katolištvu čutili povezane s Slovenci, nekaj pa zato, ker je bilo tedaj med Slovenci misijonsko zaledje veliko bolj cvetoče kot med Hrvati. Verjetno je radi pestrosti misijonskega poročanja tudi slovenskim „Katoliškim misijonom“ njihovo dopisovanje prav prišlo, saj tedaj je bilo še razmeroma malo slovenskih misijonarjev na misijonskem polju, čeprav so bili zelo uspešni in tudi kot dopisniki bogato plodoviti.

A število slovenskih misijonarjev se je kmalu začelo množiti. V Južno Afriko je odšel br. **Rafael Kolenc FSC**, na Kitajsko g. **Alojzij Mlakar CM**, v Siam karmeličanka s. **Sela** pri Ljubljani Primorka s. **Imakulata Franko**, v Indijo s. **Magdalena Kajnc**, loretska sestra (skupaj z zdaj svetovno znano,

tedaj tudi loretsko sestro Albanko s. Terezijo Bojadis, poznano danes kot mati Terezija; obe sta prejeli redovno obleko od kalkutskega nadškofa v Darjeelingu pod Himalajo 23. maja 1930)... Vsi so postali bolj ali manj vneti dopisniki „Katoliških misijonov“, zlasti Alojzij Mlakar CM.

Sledil je pohod slovenskih jezuitov za ustanovljajoči se slovenski bengalski misijon. Slovesno so se poslovili od rojakov v Ljubljani Stanko Poderžaj, tedaj še bogoslovec, in brata France Drobnič in Janez Udovč; zlasti o. Poderžaj je postal še kot bogoslovec zelo ploden in klen dopisnik „Katoliških misijonov“.

Od salezijancev se je utrgal v misijone Jožef Geder, ki je poslej 40 let deloval na Kitajskem in od tam zvesto poročal v KM. Lazaristi pa so poslali v misijone iz Misijonišča še brata Jožefa Obreza CM, ki je tudi veliko pisal v KM.

V Južno Ameriko so odšli sinovi in hčere sv. Janeza Boska, med tedaj še nepokristjanjene indijanske rodove: s. Veronika Bakan, hči Marije Pomočnice in g. Bogomil Trampuž SDB ter br. Dionizij Vrhovnik SDB, ki sta oba delovala med Kivarci in tudi pridno dopisovala v KM.

V Južno Afriko sta se podala najprej br. Valentin Peznič FSC in potem o. Franc Bratina FSC, ki sta sproti poročala o rasti najprej misijona Maria Trost, nato pa postaje Glen-Cowie. Sledil jima je pri delu in dopisih Br. Mihael Lešnjak.

In v Indijo je odšla prva slovenska misijonarka z doktorskim naslovom dr. Miriam Zalaznik I.B.M.V., ki je bila poslej ena najinteligentnejših dopisnic.

Bengalija je dobila za o. Poderžajem, ki je medtem v Kurseongu zapel novo mašo in začel delati v Bošontiju, še naslednjo misijonsko moč, magistra Viktorja Sedeja DJ, ki se je tudi odpravil najprej v podhimalajski Kurseong študirat bogoslovje in se od tam oglašal.

V Indijo sta odšla še salezijanec Karel Mlekuž, v Assam, priden dopisnik, in s. Marija Fink FMM na jug; na Japonsko pa beneški Slovenec, salezijanski klerik Floran Alojzij (l. 1932), ki sta tudi oba dopisovala.

Končno se je kader južnoafriških dopisnikov pomnožil še za dve ženski moči, s. Ksaverijo Lesjak O.S.U. in s. Terezijo Benigno Šteh, oblatinjo sv. Frančiška Saleškega.

Vsi so imeli „Katoliške misijone“ kot dobrodošlo vez med seboj in z domovino.

Tako so „Katoliški misijoni“ začeli v prvi številki s sodelovanjem enega slovenskega misijonarja, Jožefa Kereca SDB, po desetih letih obstoja pa so imeli točno 30 slovenskih misijonarjev - dopisnikov, da drugih (npr. hrvatskih) ne upoštevamo. Vsekakor lep napredek. Ali niso k tej pomnožitvi sodelavcev-misijonarjev tudi sami malo pripomogli?...

Danes od zgoraj navedenih 30 misijonarjev-sodelavcev prvega desetletja sodelujejo še sledeči: s. Ksaverija Pirc OSU, Tajska; s. Magdalena Kajnc, loretska sestra, Indija; o. Stanko Poderžaj DJ, Indija; br. Janez Udovč DJ, Indija; br. Valentin Poznič FSC, J. Afrika; o. Franc Bratina FSC, J. Afrika; s. dr. Miriam Zalaznik I.B.V.M., Indija; s. Ksaverija Lesjak OSU, J. Afrika, in s. Terezija Benigna Šteh, oblatinja, J. Afrika.

Torej od 30 prvega desetletja jih je ostalo za sodelovanje še 9. Mnogi od njih so pač sodelovali še v drugem in tretjem, četrtem in petem desetletju, kakor bomo drugič videli, a so sčasoma večinoma pomrli; le devet jih še živi in delujejo.

Vsi pa gotovo čutijo s „Katoliškimi misijoni“ ob njihovi petdesetletnici prav toplo in molijo zanje in njih poslanstvo, eni iz večnosti, drugi z drugih apostolskih poljan, ki jim jih je pripravila božja Previdnost. Sodelovanje vseh 30, naj bo kakršnokoli, pa je gotovo pripomoglo, da imajo danes KM poleg drugih sodelavcev ne le 30, ampak kar 80 misijonarjev-sodelavcev, dopisnikov. Pa o teh v prihodnjih številkah.

L. L. C.M.

„Skozi pustinje in puščave...“

MI VAM - VI NAM!

Pod tem naslovom, ki je prav za prav geslo akcije, smo v zadnji številki začeli z objavljanjem darov naših prijateljev in naročnikov v takozvani jubilejni dar v tiskovni sklad Katoliških misijonov.

Smisel tega sklada je: Ob petdesetletnici lista smo izdajatelji čutili potrebo, da vsaj jubilejni letnik obogatimo po obsegu in vsebini in smo zato vsako številko pomnožili za polovico. To nam ne poveča le uredniškega in spisovateljskega dela, ki ga itak opravljamo brezplačno, ampak poveča za 50% tudi tiskarske stroške in izdajanje. Nismo si drznili kar na lepem zaradi zvečanega obsega revije dvigniti tudi naročnino zanjo in tako naročniki letos za isto naročnino, npr. 3 dolarje dobe ne le 384 strani celotnega letnika, ampak kar 576 strani. Nastane vprašanje, kje dobiti za višje stroške tudi višje dohodke. Rešitev naj bi bili tisti naši naročniki ki **HOČEJO** in **MOREJO** namesto povišane naročnine darovati kaj kot svoj jubilejni dar v tiskovni sklad Katoliških misijonov.

Prosili smo in začenjajo se oglašati.

Preje se je nabralo kot jubilejni dar v tiskovni sklad KM 194 dolarjev.

V zadnjem času pa so poslali svoje prispevke sledeči:

S. Helena Svetlin, usmiljenka, Argentina	20 pesov	
Franc Sušnik iz Slovenske vasi v Argentini	10 pesov	
Margarita Fortich Ribero v Argentini		10 dolarjev
Jožefa Mokorel, ZDA		25 dolarjev
Justina Holozan, ZDA		7 dolarjev
č. g. Leo Kristanc, ZDA		13 dolarjev
s. Doroslava Škulj, usmiljenka, Avstrija	200 šilingov	

Skupaj 65.50 dolarjev.

Vsem iskren Bog plačaj!

Tako je doslej darovanega jubilejnega daru skupaj 259.50 dolarjev. Potrebujemo pa samo radi višjih računov vsaj 1.250 dolarjev (dasi bi se nam presežek zelo prilegel. . .!).

Naročniki, tudi dosmrtni naročniki, misijonski prijatelji!

Premislite našo prošnjo in pridružite se darovalcem jubilejnega daru v tiskovni sklad Katoliških misijonov!

Darove morete oddati tam kakor naročnino, po pošti pa s čekom na ime Ladislav Lenček CM, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires, Argentina.

Jubilejni Katoliški misijoni

MARIJA NAJ ČUVA „KATOLIŠKE MISIJONE“

S. M. AGNES ŽUZEK SCMM, Abesinija

Rada se pridružim vsem čestitkam in dobrim željam ob 50-letnem jubileju „Katoliških misijonov“. Pol stoletja redno izdajati list, ni šala!

Marija je Kraljica sveta, Marija je mati misijonov. Naj se zahvalim Bogu, da nam je dal doživeti petdesetletnico „Katoliških misijonov“, s slavospevom Mariji. To je odlomek pravoslavne hvalnice Mariji, ki se je poslužujejo tudi etiopski katoličani in jo uporabljajo pri ljudskih pobožnostih na Marijine praznike. Zapišem jo v slovenskem prevodu pa tudi v originalnih črkah etiopske govornice.

Angel Gabrijel je rekel: Pozdravljena bodi, Marija!

Naj tudi mi rečemo: Tebi bodi slava!

O Marija, Mati božja, sprejmi našo zahvalo!

Ti si sveta, ti si sveto bivališče Božanstva.

Sprejmi naš slavospev!

Ti si Kraljica angelov in mati vseh ljudi,

ti si kraljica sveta, sprejmi našo zahvalo!

Ti, ki ljubiš ljudi, Marija, Mati naše ljubezni,

sprejmi naš hvalospev!

Ti, Tabernakelj najvišjega,

ki ga je Bog sam izbral

in naredil iz čistega zlata, bodi pozdravljena!

Vrata nebeška, Mati luči,

sprejmi našo hvalnico!

Prosi z nami in za nas

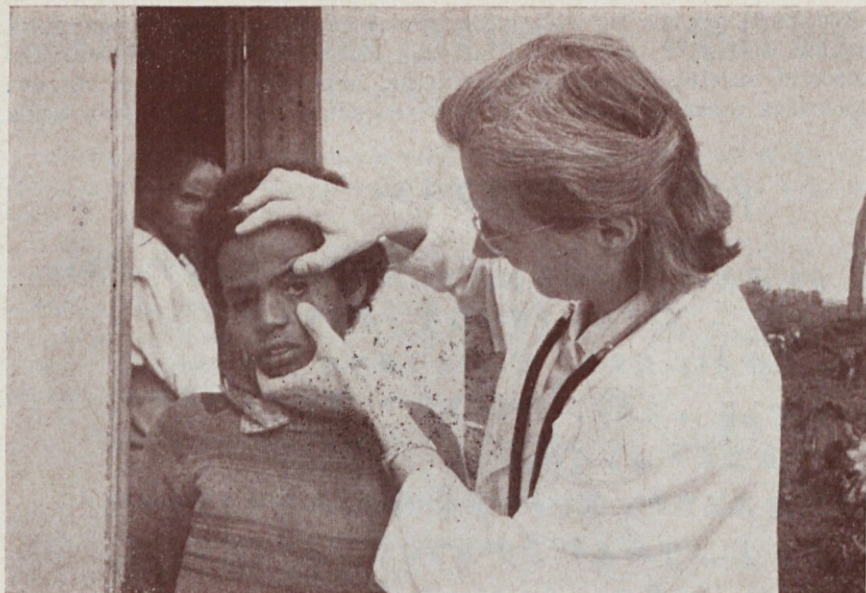
našega Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Ista himna prav enake v šestnajstih vrsticah se bere v abesinskem jeziku in pisavi, kot vidimo na desni strani.

Pravoslavni v Etiopiji zelo časte Marijo. Marija je Mati božja, vredna največje hvale in časti. Marija je glavna zavetnica Etiopije. Imenujejo jo „Naša zvezda v miru in vojni“. Marija je zelo pogosto imenovana v bogoslužju. Molitev zdravamarija je skoraj kakor naša katoliška.

21. vsakega meseca je Marijin dan. V takoimenovanem Nagara Maryam (Marijina zgodovina) je njeno življenje razporejeno na dva-

Misijonska zdravnica s. Janja (Agnez) Žužek SCMM pri delu.

Ena anafor (del svete maše, podobno kot naš kanon) je anafora naše Gospe in se bere na Marijine praznike, na praznik nadangela Gabrijela in sv. Dacesija, ki je etiopski svetnik.

Zelo veliko cerkva je posvečenih Mariji in vsepovsod najdeš Marijine slike, ne samo po domovih, tudi v hotelih, restavracijah. Dečke in deklice krstijo na ime Maryam, ki vedno sledi glavnemu imenu, npr. za dečke Wolde Maryam, za deklice Askale Maryam.

Naj torej Marija izprosi, da bi „Katoliški misijoni“ še v bodoče uspešno izpolnjevali svoje misijonsko poslanstvo in da bi uredništvo vedno ohranilo pogum za misijonsko delo in širjenje misijonskih idealov.

Seveda je umestno, da se ob tej priložnosti zahvalim za ves trud, ki je bil vložen v to, da sama prejeman „Katoliške misijone“ vse od začetka begunstva do zdaj. „Katoliški misijoni“ so plod tistih, ki so globoko prepričani, da je misijonsko delo v Cerkvi nujno potrebno in da je dolžnost vsakega katoličana; da se mora misijonsko delovanje neprestano prilagojevati razvoju sveta, o čemer govore uvedniki lista; da je potrebna povezava zaledja z misijonarji in obratno in tudi povezava misijonarjev samih.

Naj Kraljica sveta še v bodoče materinsko čuva nad delom „Katoliških misijonov“!

OD RICCIJA DO KONCILA

FRANC SODJA CM (Konec)

V izgnanstvu in katakombah

Skozi stoletja vse do 19. veka je kitajski misijon preživel težke krize. Tragična zgodovina obrednega boja je uničila prvotne sanje. Kitajska se je popolnoma zaprla. Iz političnih razlogov in pod pritiskom kolonialnih držav, zlasti Francije, se je spet odprla misijonskemu delu, a eno stoletje skoraj je bilo potrebno, da se je Cerkev izvila iz pod protektorata zastopnikov evropskih držav. Ko danes zgodovinarji študirajo dokumente, je šele razvidno, kako so večinoma nevede misijonarji bili vpreženi v politični voz kolonizatorjev. Ni čuda, da je vse to hromilo misijonsko delo in so novi klicarji k pravemu misijonskemu delu, kot je bil Lebbe, postali žrtev političnih intrig.

Zmagala je nova ali bolj prastara misijonska misel: postati vsem vse, popolnoma se otresti evropskih vplivov in vsaditi Cerkev v celoti v kitajsko omiko. Nastajale so tudi po drugi svetovni vojni nove in nove ustanove. Tudi Slovenci smo z velikim upanjem zgrabili za delo v Kitajskem misijonu. Lazaristi so že dobili svoj „Baragov misijon“ v Kjangsiju, frančiškani so ga pripravljali, salezijanci so sijajno delali, a Kitajsko je preplaval komunizem, vsi tuji misijonarji so morali oditi, nekateri šele po dolgem trpljenju, domači duhovniki pa so v veliki večini morali v ječo in so mnogi tam dokončali svoje življenje.

Nastopila je nova bridkost, vsaj za evropski videz se je začela ustanavljati „narodna cerkev“, ki je nekaj časa životarila, po nastopu „rdeče garde“ pa izginila tudi ta. Danes je kitajska Cerkev na celini utihnula v katakombah. Redka so poročila, a vendar najboljši izvedenci trdijo, da se še vzdržuje in je še danes od nekdanjih treh milijonov katoličanov vsaj še kakih 800.000 vernikov, ki čakajo in upajo na boljše dni.

Veliko Kitajcev je emigriralo. Hongkong, ki ga rdeča Kitajska dopušča zaradi svojih gospodarskih koristi, je natrpan in cvetoč misijon. Med skoraj štirimi milijoni ljudi je že čez 6 % katoličanov. S Čanghajškom se je umaknil velik del Kitajcev na Formozo, kjer je okrog 13 milijonov Kitajcev. Velike skupine pa so po vsem svetu in tako je po zadnjih statistikah izven domovine okrog 35 milijonov Kitajcev. Med njimi je precej nad en milijon katoličanov in misijonsko delo lepo uspeva. Seveda bo le bodočnost mogla pokazati, koliko bo kitajska emigracija mogla doprinesti bodočemu misijonu na kitajski celini. Čas hiti

in gigantski načrti rdeče Kitajske, osvojiti Afriko in Južno Ameriko, nato zasesti še Sibirijo, so pač človeški načrti. In predno bodo ali bi mogli biti izpeljani, bo morda, kot doslej vsako nasilje od zunaj, komunizem v potrpežljivem kitajskem narodu utonil. Ni pa dvoma, da si kitajski narod mora poiskati svoj življenjski prostor. Ni dolgo tega, ko je bil vsak peti človek na svetu Kitajec, in ne bo dolgo tega, ko bo vsak tretji človek na zemlji Kitajec. Kitajski narod ne živi iz komunizma, ampak iz zdravih starih korenin, na čemer je gradil novodobni katoliški misijon. Upajmo, da bodo te korenine še zdrave, ko bodo Kitajci vodili svet.

Eno upanje nam daje evangelij, da Cerkev ostane. In eno resnico izpričuje zgodovina: duh je silo strl. Prišel bo spet čas za obnovljeni kitajski misijon.

Tudi Cerkev je pripravljena. Ricciju bi se morda orosile oči, kot so se kardinalu Bei, ko sta se objela predstavnik pravoslavnih in Pavel VI., če bi tudi on sedel v koncilski avli in poslušal besede škofov vsega sveta:

„Da bi mogli za Kristusa učinkovito pričevati, naj se misijonarji tem ljudem v misijonskih deželah spoštljivo in ljubeznivo pridružijo, priznajo naj se za člane človeške skupnosti, v kateri živijo, in naj se v različnih poslih in opravkih človeškega življenja udeležujejo njihovega družbenega in kulturnega življenja. Dobro naj se vživijo v njihova narodna in verska izročila; veselo in spoštljivo naj odkrivajo v njih skrita semena Besede, obenem pa naj pazijo na globoke spremembe, ki med narodi nastajajo; trudijo naj se za to, da se ljudje naše dobe ne bi oddaljili od božjih reči zaradi pretirane usmerjenosti v znanost in tehniko modernega sveta, ampak naj v njih zbudijo še močnejšo željo po resnici in ljubezni, ki ju je Bog razodel. Kakor je Kristus preiskoval srca ljudi in jih s pravim človeškim razgovorom pripeljal k božji luči, tako naj tudi njegovi učenci, globoko prevzeti od Kristusovega Duha, spoznavajo ljudi, med katerimi živijo; z njimi naj se pogovarjajo, da jih bo iskren in potrpežljiv razgovor poučil o zakladih, ki jih je darežljivi Bog razdelil med narode. Obenem pa naj skušajo vse te zaklade osvetliti z lučjo evangelija, jih osvoboditi ter privedi pod oblast Boga Odrešenika.

Zasaditev Cerkve v določeni človeški skupnosti doseže del svojega namena takrat, ko je družba vernikov, ki je zasidrana v družbenem življenju in do neke meje prilagojena krajevni kulturi, dosegla in že uživa določeno stalnost in trdnost; ko že ima nekaj domačih duhovnikov, redovnikov in laikov, četudi ne še v zadostni meri, in tiste službe in ustanove, ki so potrebne za življenje in širjenje božjega ljudstva pod vodstvom lastnega škofa.“

Ricci bi se radoval, da je končno pokopana vsaka misel, ki bi hromila čisto misijonsko delo. Zmagalo je tisto, kar je praprščansko: Treba je zasaditi samo Cerkev, to pa tako, da bi pognala korenine globoko v kulturo misijonskega naroda.

Koncil je dokončno rešil problem akomodacije, in mu je dal vse globljo vsebino. Ne gre za neko tehniko misijonskega dela, ne gre za psiholeški nastop misijonarjev, gre za inkarnacijo, za utelešenje Kristusa v poedinem narodu. Kakor smo mi „posodili“ Kristusu človeško naravo, da nam on deleži božje življenje, tako mora vsak posamezni narod „ponuditi“ vse svoje naravno bogastvo, da dobi v zameno Kristusovo navzočnost in udeleženo na božjem življenju. Cerkev je „vesoljni zakrament“, ki posvečuje slehernega človeka, sleherni narod in sleherno cmiko.

Iz tega globokega temelja raste vse drugo, kar so koncilski očetje nanizali v svojem dokumentu „Odlok o misijonskem poslanstvu Cerkve“.

Zato upravičeno smemo reči: kljub trenutnim stiskam in težavam pomeni koncil za misijonsko delo novo razdobje. Morda bodo čez stoletja zgodovinarji prav Drugi vatikanski koncil stavili kot mejnik misijonske zgodovine. Prav možno ga bodo postavili ob prvi koncil apostolov v Jeruzalemu, kjer je bil zdrobljen judovski oklep in je zmagala Pavlova misijonska misel. Kajti prav tako je na koncilu dokončno bil zdrobljen evro-ameriški oklep in je v celoti bila sprejeta akomodacija.

L I T E R A T U R A :

- P. Anton Huonder S.J.: Der chinesische Ritenstreit - Xaverius-Verlag, Aachen 1921,
Der Europäismus im Missionsbetrieb - Xaverius-Verlag, Aachen 1921,
Der einheimische Klerus in den Heidenländern - Herdersche Verlangshandlung, 1909.
- P. Dr. Benno M. Biermann OP: Die Anfänge der neueren Dominikanermis-sion in China - Missionswissenschaftliche Abhandlungen und Texte 10 Münster 1927,
kritika knjige v ZMW 1928, 378,
kritika P. Vátha S.J. v Innsbrucker Zeitschrift für katholische Theologie 1928, 420 in odgovor nanjo v ZMW 1928, 389.
- P. Otto Maas OFM: Die Wiedereröffnung der Franziskanermis-sion in China in der Neuzeit - Missionswissenschaftliche Abhandlungen und Texte Münster 1926,
kritika P. Vátha v „Kath. Missionen“, 1927, 218-221,
odgovor nanjo v ZMW 1928, 362-369.
- P. Dr. Joh. Thaurer: Die Akkomodation im katholischen Heidenapostolat - Missionswissenschaftliche Abhandlungen und Texte - Münster 1929.

- Karl Pieper: Neue Aufschlüsse über die ersten Anfänge des chinesischen Ritenstreites v ZMW 1924, 1-11.
- Schmidlin: Entscheidung der Propaganda zur ostasiatischen Ritenfrage (poročilo) ZMW 1936, 296.
- Biermann: Die Ehrung des Konfuzius und der Ahnanen in China - poročilo in kritika dekreta Propagande v RM 1940, 171.
- Gretrup SVD: Die kirchenrechtlichen Restimmungen über die chinesischen Riten, ZM 1925, 100-110.
- Charles: Dossiers de 1, Action Missionaires - Lovaine 1928.
- Dr. P. Adelhelm Jann O. Min.Cap.: Die katholischen Missionen in Indien, China und Japan, Paderborn 1915.
- Schier, Alb.: Mgr. A. Favier et la protection des missions en Chine (1870-1905), Neue Zeitschrift für Missionswissenschaft, Schweiz, 1970, št. 1 in 2.
- Lebbe: Eglise vivante, 1965, št. 6, Leuven, Belgija.
- George H. Dunne: Das grosse Exempel, Die Chinamission der Jesuiten, Schwabenverlag, Stuttgart, 1964.
- Panikkar Raymond: The Unknown Christ of Hinduism, Darton Longman & Todd, London, 1964.
- Andrien Launay: Historie generale de la Societe Missions-Etrangeres, Paris 1894, 1.
- Dr. J. Schmidlin: Katholische Missionsgeschichte Steyl 1924.
- P. Dr. Joh. Thaurer: Die Akkommodation im katholischen Heidenapostolat - Missionswissenschaftliche Abhandlungen und Texte, Münster 1927.
- Charles: Dossiers de l'Action Missionnaire - Louvain 1928.
- P. Váth: Die Akkommodation in der Mission der Zukunft. Die Kath. Missionen 1927, 133, 175, 209, 235, 272, 301, 303.
- Autour du Probleme de l'Adaptation, Compendu de la 4 eme Semaine de missiologie de Louvain, 1926.
- Beckmann: Die katholische Missionsmethode in China in neuester Zeit (1842-1912), Bethlehem Immensee, Schweiz, 1931.
- Die Stellung der katholischen Missionare zur chinesischen Kultur, Missionsjahrbuch der Schweiz 1924 Freiburg, 41-67.
- Obstacles a l'apostolat, Compendu de la septime semaine de missiologie de Louvain 1929, 28-69.
- Memoires Lebbe (ekscerpt) ZM 1923, 114.
- Memoires Cotta (ekscerpt) ZM 1923, 179.
- O Lebbeju: ZM II 309; XIX 61; XX 164; XXI 293; XXII 65; XXIII 377; XXIV 13.
- Sankt Vinzenz 1927, 76-80.
- Lebbe: Que sera la Chine demain - Xaveriana 1925, 1.
- Revue d'Historie des Missions, Paris, 1. dec. 1926, 623.
- O kit. mis. metodi: ZM V, 9-34; XIII, 114-118; XV, 70-75; XV, 196-206; XX, 164-169; XIX, 61-67; XIX, 288-296; XX, 93-96; XX, 96-98; XX, 99-101; XX, 101-104; XXI, 110-112; XXI, 206-207; XXI, 390-392; XXII, 303; XVI, 63-65. ostalo glej v analitičnem kazalu za vseh 25 letnikov v ZM 1935.
- Referat knjige Kervyn: Methode de l'apostolat moderne en Chine 1911, XXI, 894, Hongkong, ZM II, 93.
- Obširna literatura o tem vprašanju je navedena v Beckmann: Die chatholische Missionsmethode in China (glej zgoraj!) str. XII-X.

AFRIKANIZACIJA CERKVE?

Prof. dr. Vilko Fajdiga je imel razgovor z našim misijonarjem p. Hugo Delčnjakom OFM, ki deluje v Togu. Ko je bil lani doma na obisku, mu je prof. Fajdiga, ki vodi misijonsko akcijo v domovini, zastavil zelo zanimiva in konkretna vprašanja ter nanja dobil še bolj zanimive odgovore. Škoda bi bilo, če širša misijonska družina po svetu ne bi zvedela o teh svežih gledanjih na afriški misijon. Dobesedno jih povzemamo iz „Družine“ 18. 1. 1972 leta. (Op. ur.)

• P. Hugo, kmalu se boste vrili v svoj misijon v afriški državi Togo. Greste radi nazaj, kljub vsemu lepemu, kar ste videli v domovini?

Ljudje se vse leto vesele dopusta, a se tudi radi vračajo na delo v tovarne, urade, šole. Rad sem prišel domov, posebno še, ker je bilo to prvič, a se tudi z veseljem vračam. Ob odhodu z dopusta ne bo več radovednosti po neznanem. Vem kaj me čaka, a se vračam z vriskom kot fantje na fronto. Poznanje življenja v misijonu, vabljava domovina, s čarom krajev ter ljudi, oboje ne raztrga vezi, ki me vlečejo nazaj med pleme Tambu in Tarberma.

• Kako je pravzaprav zdaj v tej afriški Cerkvi? Papež je rekel v Ugandi, da se mora Cerkev afrikanizirati. To je želja samih Afričanov in predvsem volja Cerkve, kakor je razvidno iz koncilskega odloka o misijonih. Pa vendar se zdi, da to ne gre lahko. Kaj pravite?

Zdi se, da zamišljena afrikanizacija od zgoraj navzdol ni uspela, oziroma ne uspeva najbolje. S postavitvijo domačih škofov so v Rimu mislili, da bo afriška Cerkev postala res afrikanška. Čas je pokazal nasprotno, da sedaj po koncilu, ko bi domača Cerkev, to se pravi kristjani z duhovščino lahko dali bogoslužju, oblikovanju kristjanov, teologiji, oblikovanju domačega klera afriški pečat, tega ne store, kot bi človek upravičeno pričakoval. Velika ovira za to so – kakor se bo ironično slišalo – domači škofje in mnogi duhovniki. Sedanji misijonarji se zavedajo pomembnosti afrikanizacije in nimajo evropskih verskih, kulturnih ali celo političnih tendenc (zglede belih očetov, ki so vsi zapustili Mozambik, ker se niso strinjali s kolonialno politiko Portugalske, ki se je posluževala za to cerkvenih predstavnikov). Zakaj je ovira afrikanizacije v domačem kleru? Najprej je tu predanost tradiciji. Kjer je Cerkev prisotna že več desetletij, imajo neko krščansko tradicijo, ki sega še v predkoncilsko dobo. Ne razumejo, zakaj je zdaj veliko starih oblik verskega življenja spremenjenih, ko so vendar prej žrtvovali vso svojo predanost daritvam prednikom na račun krščanske resnice – verskih obredov, latinskega jezika.

MLADI NAJ ŠTUDIRAJO DOMA

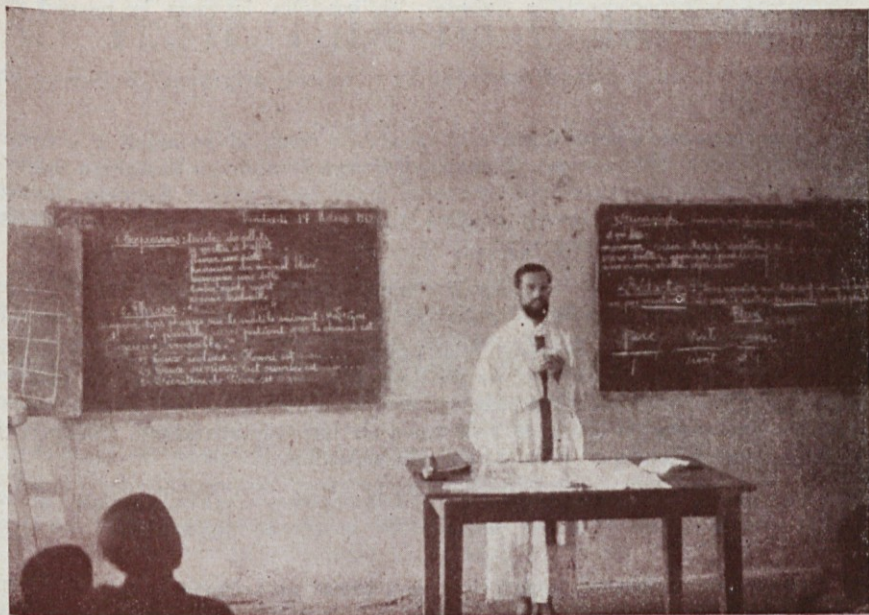
Z druge strani pa v Rimu nikakor nočejo razumeti, da je Afrikance treba pustiti v Afriki, ter vabijo afriške bogoslovce v Rim, da mogočne bogoslovne in filozofske zgradbe ne bi bile prazne. Škofje tej želji radi ustrežejo. Škoda

pa je večkratna. Najprej se praznijo pravkar zgrajena domača semenišča na jezo profesorjev, ki imajo v učilnicah namesto 100 (sto) le 30 slušateljev. Ko se po študiju vračajo z diplomami v žepu, srce in misel pa sta prežeta z rimskim triumfalizmom, se težko sklonijo pod afriško slamnato streho in sprijaznijo z dejstvom, da v Rimu niso čakali rdečih našitkov. Pa to ni njihova krivda. Popolnoma razumljivo je, da hočejo biti enaki ali vsaj podobni rimskim kolegom tudi potem, ko zapuste rimsko obzidje. Isto težavo imajo tudi državne oblasti s študenti, ki se po končanem študiju ne marajo vrniti v domovino. Tako zdaj sklepajo s štipendisti pogodbe, v katerih je rečeno, da ti ne bodo iskali zaposlitve v Evropi.

Škofje so na splošno zelo konzervativni in se boje najmanjše zamere v Rimu. Naj povem primer. Ko smo pripravljali skupno poročilo na vprašalniku za sinodo, je bila duhovščina vseh štirih škofij Toga za to, da bi vprašanje

K tej in naslednji sliki Hugonov slovenski sobrat, o. Evgen Ketiš, piše: Sporočam vam veselo vest, da se je p. Hugo srečno vrnil s počitnic ter z novimi močmi spet obiskuje svoje ovčice. Seveda, še vedno se bo treba posluževati učilnic za sveto mašo, ali pa se zadovoljiti kar z milim nebom. Obširno je področje, toda delo bo zelo olajšano, saj je po zaslugi plemenitih src končno nov avto ob našem delu.

celibata pustili škofovskim konferencam ter jim dali možnost, da posvečajo v duhovnike tudi poročene; torej za odpravo celibata. V Rimu o tem poročilu niso govorili; rekli so, da je togoška duhovščina za status quo.

Za Afrikance je potomstvo v zvezi z njihovim verovanjem. Po njihovem mišljenju je mož brez otrok preklet, ker ne bo imel nikogar, ki bi po smrti skrbel zanj z daritvami, da bo prištet k prednikom. Zato je na bogoslovca-kandidata tako velik pritisk s strani klana (rodbine), ko zvedo, da bo ostal neoženjen. V očeh Afrikancev celibat ni odlika, prej okrnjenost. Po moje bo za pravo afrikanizacijo Cerkve odprava obveznega celibata potrebna. . .

Z vsem tem pa nočem reči, da afriška Cerkve nima nič svojega, da ni stalnega procesa afrikanizacije. Ta je in ga nihče ne bo zavrl. Hotel sem nakazati nekaj težav, ki so krive, da to ne gre, kot bi človek želel in pričakoval.

PRAVILNO POT NAJ IŠČEJO DOMAČINI

- Kakšna bi bila po vašem edino prava pot k duši afriškega človeka? Idealne poti ne bo našel noben Evropejec; kar je belo, ne more postati črno. Naše življenje je moč uskladiti z afriškim tako, da sprejmemo njihove oblike na račun evropskih, da se poglobimo v njihovo miselnost, njihovo odzivnost. Vse to je nujno za pristop k afriški duši. Vendar ostane kljub dobri volji le spoj dveh svetov in ne zlitje v eno. To čaka domače duhovnike. Povsod pa velja, da je pristop k človeku pravičen, če se drži evangelijske širine

razumevanja ter potrpežljive ljubezni. Ta govornica je vsem in povsod razumljiva.

• Ali je res, da so domači duhovniki za to najbolj pripravi? Koliko pa jih pri vas sploh je?

Gotovo, samo domači duhovniki, predvsem tisti, ki so ostali v stalnem stiku z narodom (plemenom). V škofiji Dajanga še nimamo domačega duhovnika. Če Bog da, bo drugo leto prva nova maša, in to prav v Kandeju. Jaques Arberou je iz plemena Bambu. Študira v Dahumeju, kjer je veliko semenišče za več zahodnoafriških držav.

• Ali potem evropski misijonarji nimajo pravega prijema? Kako nanje gledajo ljudje in kako domači duhovniki? Ali pride večkrat do napetosti?

Ne morem reči, da evropski misijonarji nimajo pravilnega pastoralnega prijema, vendar je razumljivo, da misijonarji v svojem delovanju ne morejo zajeti vseh ljudi – to ostane poslanstvo domače duhovščine. Misijonarji zasade Cerkev – ustanove občestva, ki bodo rasla ob vodstvu domačinov. Odnose domačinov do misijonarjev lahko samo zelo pohvalim.

• Ali menite, da bo kmalu prišlo do afrikanizirane Cerkve, do tiste, ki bo zares osrečevala domačine in postala živ in ploden sestavni del vesoljne Cerkve?

Proces afrikanizacije se je pričel že s prvim domačim duhovnikom in še vedno traja. Trajal bo še dolgo. Mislim pa, da se afriška Cerkev že zaveda same sebe ter čuti, da je del vesoljne Cerkve. Ko je Sekou Toure izgnal pred leti iz Gvineje vse evropske misijonarje, so na izpraznjena mesta takoj odšli afriški duhovniki.

• Ali je v Togu, kjer deluje mnogo evropskih misijonarjev, nevarnost, da bi se napredek misijonov ne razvijal pravilno in bi delo misijonarjev ne bilo dobrodošlo? Z Madagaskarja prihajajo vesti, da se domače prebivalstvo upira tujcem.

V Togu je zaenkrat zelo mirno. Politika generala Eya Dema je precej stabilna. Gospodarske in kulturne vezi s Francijo kot bivšim kolonizatorjem so zelo močne, a kljub temu mislim, da v primeru nesoglasja s Francijo misijonsko delo ne bi trpelo, ker je delo misijonarjev politično popolnoma nevezano. Do preganjanja Cerkve bi prišlo, če bi se povzpел na oblast drugačen režim, za kar pa ni pogojev.

Rojaki! Spomnite se ob raznih prilikah slovenskih misijonarjev in darujte zanje! Oni so naši zastopniki v vrstah Kristusovih osvobodilcev, pa tudi pri delu zблиževanja med narodi in rasami in sodelovanja z njimi. Naši darovi pomenijo našo udeležencost pri njih velikem verskem in humanitarnem delu!

ALI VESTE TUDI TO O JAPONSKI?

O. VLADIMIR KOS DJ, JAPONSKA

Površina japonskega otočja šteje okoli 377.000 km², to se pravi manj kot tri stotinke svetovnega ozemlja in nekaj več kot ozemlje Finske. Na severu tega otočja je le 45 km do sovjetskega Sahalina, na jugu ga loči le 200 km od Koreje, do najbližjega ameriškega otoka Guam-a je pet ur z reakcijskim letalom. V podobnem akcijskem radiu leže Taiwan, Hong-Kong in Manila. Po uradnih statistikah iz leta 1970 je na tem strnjenem prostoru živelo stotri milijone sedemstodvajset oseb. Izmed teh je, po istih statistikah, približno en odstotek katoliških in en odstotek nekatoliških kristjanov. In letos je 83 let, odkar imamo na Japonskem ustavno zajamčeno versko svobodo.

Številke govore v srce. Na prijazno japonski način govore, nevsiljivo govore, ker je naše srce ustvarjeno za besedo. Če ostanemo brez odmeva, ne tožijo; po japonsko se smehljaje poslovijo, vedoč za letne čase, ki s svojim veseljem in svojim trpljenjem polnijo človeško srce. In vendar bi ne smelo zmeraj biti tako. Ker nas je bila Učlovečena Božja Beseda, naš Gospod Jezus Kristus, povabil, da gremo z Njim preko lastne zemlje, čez griče in gore, odkoder se vidijo druga polja in drugi ljudje, in dvignemo srce h Gospodarju skrivnostne, neizmerno dragocene žetve na vseh teh poljih blizu in daleč od našega, in ga zaprosimo delavcev.

Drugi bodo prosili za Sudan, ki je šestkrat večji kot Japonska, spet drugi za osemkrat večjo Indijo in za skoraj petindvajsetkrat večjo Kitajsko. Jaz pa prinašam japonske številke, da bi nihče ne dvomil, da je žetev važna, na sredi med Daljnim Vzhodom in Daljnim Zahodom, in lahko dostopna.

Pravzaprav je le dobrih 15 odstotkov japonskega otočja zmožnih obdelave, ostalo so vulkanske gore, gorovja, hribi, a vsak pedenj vseh teh petnajst odstotkov je do zadnjega izrabljen. Približno sto let pred Jezusovim rojstvom so začeli pridelovati riž na teh otokih in vse do začetka moderne Japonske v drugi polovici 19. stoletja so si riž lahko privoščili gospoda in mestni sloji, kmetje le za posebne praznike. A moderna Japonska je znala tako izboljšati poljedelstvo, da je riž postal osnovna narodna hrana. Do 1965 se je še moral uvažati, od 1966 pa ga je toliko, da ga lahko izvažajo. Resnično: japonska polja so zrela za delavce.

To je podoba, tako kot je bila Jezusova beseda podoba palestinskega pljedelstva. Zato je treba misliti tudi na druge vrste žetve, in to tembolj, če pomislimo, da zavzema riž le devet odstotkov japonskega narodnega dohodka. Zemlja japonskih duš je zrasla še posebno z vidika človeške besede, ki jih v posebno prikladni obliki posredujejo šole. Po statistiki iz leta 1969 je na teh treh stotinkah našega planeta 379 univerz, 533 višjih srednjih šol, 15.595 nižjih srednjih šol in 25.013 osnovnih šol. Isto leto je obiskovalo japonske univerze 1.555.100 visokošolcev, od teh 20 odstotkov deklet.

Ne vem, ali jih je dosti izmed njih slišalo veselo in važno novico o Jezusu Bogu-Človeku. Najvažnejšo novico, ker je vsakemu izmed teh visokošolcev usojeno umreti. Najboljšo novico, ker je lahko dokazati po času in kraju, tako kot to dela 713 radijskih in 2.866 televizijskih japonskih oddajnih postaj, z drugimi novicami.

In še v enem oziru je treba gledati moderno: v zvezi z Jezusovo besedo o palestinskih delavcih za žetev. 65,4 odstotkov japonskega prebivalstva dela, a ne na polju. A vsi ti doprinašajo k žetvi v obliki narodnega dohodka. V isto je usmerjenih skoraj 5 milijonov industrijskih podjetij, med njimi je 24,7 delniškega značaja. To se pravi, da je več kot 72 odstotkov podjetnikov neodvisnih. Vsi ti prinašajo na svoj način h kenčni letni žetvi; vsi ti so sodelavci vsak na svoj način. Pred enim letom je npr. število javnih uradnikov v ministerstvih in podobnih položajih znašalo točno 1.610.000 oseb, ki so še posebno odločilno posegli v potek „žetve“.

Ko torej prosimo Gospodarja žetve, da pošlje delavce, na kakšne se nanaša prošnja? Na vse, ki jim je resnično do tega, da začno tudi druga srca „proizvajati“ za Božje Kraljestvo na tem svetu. Na vse, ki kakorkoli resnično doprinesejo k realizaciji tega, kar je že naložena v srcih, kjer čaka v neznanem hrepenenju na izpolnitev.

Sveta Terezija je živela in umrla v Franciji, a nihče se je ne bo obotavljal imenovati „delavko“ ne le za žetev v Franciji, marveč tudi tu in tam v širokem svetu. Sveti Ignacij Lojolski ni šel ne v Indijo ne na Japonsko, a dovolj je, da je za Japonsko „treniral“ Frančiška Ksaverija. Koliko slovenskih mater je treba podobno uvrstiti v kategorijo resničnih delavcev za božje kraljestvo. Koliko slovenskih mož je s svojimi težko prisluženimi dohodki omogočilo božjo žetev. In koliko slovenskih src na bolniški postelji, in koliko slovenskih učiteljic, in koliko molitev slovenskih otrok je treba vpisati v delavsko knjigo dohodkov bežjega kraljestva!

Kakor ni pravega nasprotja med 377.000 km² japonskega otočja in njegovim stomilijonskim dinamičnim prebivalstvom, tako ni nasprotja

Z misijona s. Anice Miklavčič na Formosi blizu Japonske. Ona s svojimi pevkami.

med majhnim številom Slovencev in veliko in silno možnostjo, da postanejo resnični delavci tudi v zadevi božje žetve na Japonskem.

Iz srca verujem v učinkovitost molitve h Gospodarju žetve; to molitev prosim, in tisti, ki jo bodo darovali z neutrudnim zanimanjem, bodo že s tem doslednim dejanjem delavci, podjetniki, terenci, organizatorji — kakor pač imenujemo v modernem pridobitvenem gospodarstvu nosilce skupnega podviga.

Naš Gospod Jezus je poznal človeško srce, ko je vabil k molitvi za delavce. Molitev za delavce v božjo žetev bo na tih, neprisiljen, ljubezniv način vzgojila srce molivca v srce delavca. Resničnega, celega, nekoliko Jezusu podobnega.

Skoraj bi bil pozabil še te podatke: nekoč je dvanajst apostolov z določenim številom pomočnikov odšlo na polja starega rimskega cesarstva. In Jezus je šel z njimi!

LEPO SE PRIPOROČAMO ZA PLAČILO NAROČNINE!

ČLOVEK NA CESTI

(ALI „APOLOGIA PRO VITA SUA“ ZA TISTE, KI SE RAZUMEJO
NA LATINSČINO IN ZGODOVINO.)

VLADIMIR KOS, Tokio

Rokó sem ji stisnil pred avtomobilom.

Tako, običajno,

in vendar in vendar.

„Platane na pločniku v Gínza
gorijo?“

zazrta v daljavo je sebi rekla.

In vendar.

Na tren mi ostane le prah.

In praščanje med skoraj nevidnimi masami dneva.

Zagledam zapestje.

Natančne kazalce.

In rad premaknil bi zavožna kolesa spod dneva.

Odslej bom spet

sam

pod platano ob zidu,

tako samodejno rastočem s kanalov,

uprtem v vesoljstva odlomek,

ves v dimu –

ah, Tokio,

nimaš več zame obrazov

nad kamnom?

Še enkrat pogledam natančne kazalce za pot, ki je čas

in ki mora živeti,

da toliko tisoč in tisoč nihajev le

loči srcé od Človeka na cesti z drevesi.

In ptički se skrijejo v veje poletja, neznatni, kot jaz, od veselja nad

[gnezdom;

ker Človek na cesti ne more brez petja naprej,

kjer se sveti na sulicah Mesto razcvetno.

26. avgusta 1971

Pesnikova opomba k pesmi:

Pesnik se dotakne problema modernega misijonskega dela na Japonskem, ki je tolikokrat čisto osebno, od posameznika do posameznika. V teh se vzbudi zanimanje za misijonarja in njegovo delo iz najrazličnejših nagibov. Včasih, ko skuša misijonar takšen nagib dokončno usmeriti k osebi Jezusa, ki je smisel vsega misijonskega dela, se pa prav na tem poskusu stik s posameznikom zdrobi, in misijonar ostane spet sam.

V pričujoči pesmi se pesnik misijonar odnosno misijonar-pesnik spomni Onega Osamelega Človeka na cesti v Jeruzalem, ki je znal in še zna tako resnično tolažiti, npr. s svojimi prilikami, ki so vse po svoje neke vrste pesmi v prozi, posebno v aramejsko-palestinskem izvirnem jeziku.

Pesnik se v tej pesmi nahaja zunaj Tokija, v japonskem poletju, kjer se je srečal z moderno Japonko in jo hotel pridobiti za Jezusa, največjega prijatelja žená, posebno žená Azije. V tej pesmi pomeni vrnitev v Tokio skoraj isto kot pot v Jeruzalem Onega Človeka, ki ni mogel najti v tem belem mestu dosti resničnih prijateljev.

„Gínza“ (izgovorjena tako, kot je tu zapisana) je ena izmed najbolj znanih in najrazkošnejših tokijskih cest, le z nekaj dreves ob belosivo blestečem zidu trgovskih palač. Pod tlakom te široke ceste tečejo še zmeraj kanali v tokijski tihoceanski zaliv. Pred sto in enim letom so na tej cesti še kovali srebrni denar, odkoder je cesta bila dobila svoje ime l. 1612: „gin“ pomeni srebro, „za“ pa delavnico.

Svetoncna procesija v misijonu s. Anice Miklavčič (blizu Japonske).

SLOVENSKI APOSTOL GOBAVCEV

V drugi škofiji kot ostali naši malgaški misijonarji, a tudi na jugu otoka Madagaskarja deluje goriški rojak Ivan Štanta CM, ki mu je kot laik-gradbenik prihittel pred dobrim letom na pomoč njegov brat Lovrenc Štanta. Oktobra meseca 1972 smo prejeli od njiju tole poročilo:

„Oprostite, da se Vam tako poredko oglašam. Na misijonu v Isoanali sem praktično že od meseca junija sam z mojim bratom Lovrencom. Kajti moj sobrat je odpotoval v Evropo na zdravljenje. (Naš Štanta deluje v škofiji italijanskih lazaristov, s katerimi je ustanovil ta misijon že pred desetimi leti, ko drugega Slovenca tamkaj še sploh ni bilo. Op. ur.).

Tu imamo nad 2.000 katoličanov, sestre Nazarečanke z noviciatom, gobavsko naselje, v katerem je že nad 80 ljudi, in potem še apostolat po podeželju – to je za enega človeka veliko delo, saj imam že 14 kapelic, ki vsaka zahteva delo in skrb.

Na veliko noč, leto in pol od smrti škofa Dusio, smo dobili novega škofa domačina. Njegovo ime je Janez Gvido Rakotondrahatra. Bil je kakih pet let v Italiji, zato kar dobro govori italijansko. 12. oktobra pride novi škof v Isoanala in začne obiskovati podeželje.

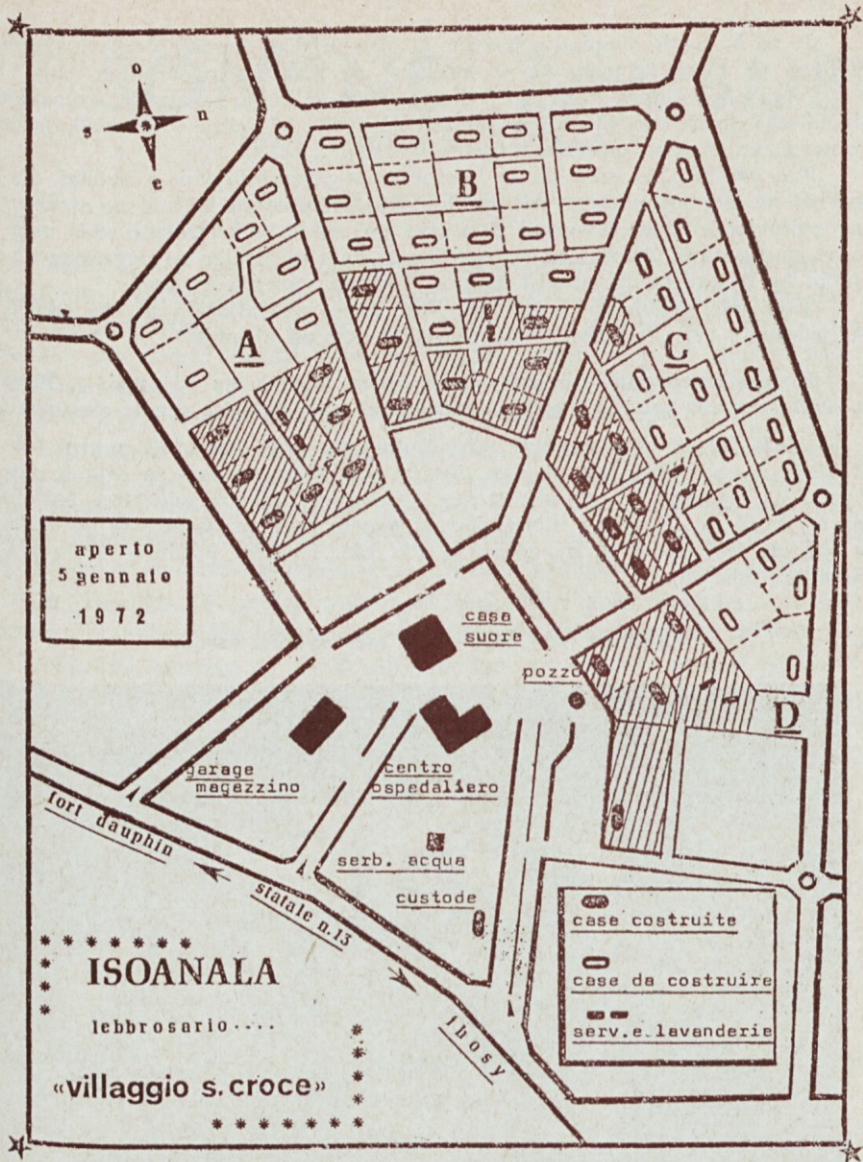
Lovrenc, moj brat in laični misijonar, je zgradil gospodinjstvo šolo za dekleta in dom katehistov. Sedaj zida noviciat za sestre Nazarečanke. Ko dokonča, odide na slovenski misijon v Vangaindrano.

Prihodnjo nedeljo bodo volitve v naši deželi. Najbrže bo zmagal general Ramanantsua. Upamo, da bo nova vlada bolj socialno pravična in storila kaj več za napredek ljudstva. Prejšnja vlada je odprla vrata misijonom, Bog daj, da jih ta ne bi zaprla. General Ramanantsua je v štirih mesecih vladanja dokazal veliko sposobnost in modrost, a rdeči tokovi le prodirajo med ljudstvo. In to ne vem, kaj bo prineslo misijonom. Bog naj brani svojo Cerkev!

Preden zaključim to pismo, Vas prav lepo prosim: Zahvalite se v mojem imenu vsem dobrotnikom za pomoč gobavcem v denarju ali blagu. Bog naj vsem obilo povrne!“

V naslednjem pismu dobrotnikom gobavske naselbine prilaga nje črtež in opis, kar oboje objavljamo:

„Naša gobavska naselbina je začela z življenjem 5. januarja letošnjega leta. Zaenkrat imamo nekaj nad 80 naseljencev. Tri sestre Nazarečanke iz Turina in ena sestra domačinka skrbe za njihovo okrevanje. Gobavci so razdeljeni v dve skupini. V prvi skupini so oni s še odprtimi, nezaceljenimi ranami. Ti so prav za prav tu v bolnišnici. Druga skupina pa prihaja v bolnišnico dvakrat tedensko na zdravljenje, sicer pa žive v zanje zgrajenih hišicah. Kajpada žive in se zdravijo tako eni kot drugi povsem na stroške naselbine.

Črtež predstavlja naselje sv. Križa; namenjen je tudi italijanskim dobrotnikom. Italijanski napisi povedo, da je bilo naselje odprto 5. januarja 1972. Leži ob cesti, ki vodi iz Fort Dauphin v sedež škofije lhosy. Črtkan prostor predstavlja že pozidane in naseljene hiše; druge so le v načrtu: ob cesti spredaj črno označene so skladišče, vodovodne naprave, bolnišnica, sestrška hiša, žuvarnica.

Je pa še tretja skupina gobavcev, ki niso pri nas, ampak bivajo v svojih kolibah po vaseh in prihajajo v naselbino po zdravila in oblačila.

V naselbino morejo biti sprejeti samo tisti, ki imajo zdravniško izkaznico in ubožno spričevalo od občine. Domači zdravnik, ki deluje v Isoanali, pride v naselbino dvakrat tedensko.

Teh 28 hišic, ki smo jih že postavili, je prenapolnjenih z bolniki. Zaenkrat ne moremo nikogar več sprejeti, ker ni prostora in tudi ne sredstev za vzdrževanje. Sam ravnatelj zdravstva pokrajine, ki nadzoruje našo ustanovo, je ugotovil, da ne smemo sprejemati nanovo, dokler ne povečamo naselja. Le če kak bolnik naselje zapusti, moremo sprejeti drugega.

Tako misijonarji kot bolniki se Vam srčno zahvaljujejo za vso pomoč, ki jo nudite tej „naselbini Svetega Križa“, kot se imenuje.“

Ko misijonar pripiše še zahvalo za denar, ki smo mu ga preko g. Buha poslali, prepusti prostor svojemu bratu, ki se nam oglasi s temile vrsticami:

„Tudi jaz se Vam najlepše zahvaljujem za Vaše pismo! O mojem delu Vam je že moj brat Ivan napisal. Naj le pristavim, da sem se delu in življenju na misijonu že privadil in sem zadovoljen. Čas pa zelo hitro beži in se še daleč ne da toliko storiti kot bi človek rad; sprijazniti se je treba s tem, da ima človek le eno glavo in dve roki. Pristrčne pozdrave vsem prijateljem misijonov!“

Misijonar Ivan Štanta CM med svojimi verniki

IZ SONČNE ZAMBIJE

PRED NOVIMI NALOGAMI

o. JOŽE KOKALJ DJ

Naše delo v Zambiji ima izrazit dušnopastirski značaj. Kar štirje duhovniki smo župniki in imamo na skrbi dve mestni župniji in dva podeželska misijona. V prvih petih letih smo zgradili pet cerkva, to pomeni pet novih središč vere, pet novih žarišč, kjer se zbirajo naši verniki. Največja je cerkev sv. Kizita v župniji Matero. Druge štiri je zgradil p. Tomažin v večjih naseljih svojega misijona.

Moramo iti v korak z zahtevami časa. Zambijska Cerkev številčno hitro raste, nastajajo popolnoma nova mesta, predmestja in naselbine, kjer moramo imeti bogoslužne prostore. Hitri razvoj nas ne sme prehiteti. Zato imamo v načrtu štiri cerkve. Kdaj bomo te načrte uresničili, je odvisno od sodelovanja domačih vernikov in od pomoči naših prijateljev.

P. Tomažin je začel s svojo novo cerkvijo v pokrajinskem središču Feira ob meji z Mozambikom. Kraj namreč še nima katoliške cerkve.

Omeniti moram, da za gradnjo cerkva ne dobimo nobene podpore od nadškofije ali od kakšne druge oblasti.

P. Rudež namerava postaviti cerkvico 15 km severno od Lusake, kjer se je začelo razvijati večje naselje.

Jaz mislim na novo župnijsko cerkev v Materu. Ta, ki jo imamo, je očitno premajhna za množice, ki prihajajo k bogoslužju. Dosedanje cerkev bi spremenili v lepo dvorano, ki jo potrebujemo za sestanke in prireditve. Razen nove župnijske cerkve bo treba postaviti cerkev tudi v novem predmestju, ki nastaja 5 km od župnijskega središča. Tam, kjer pred dvema leti ni bilo niti ene hiše, je zraslo celo novo predmestje, ki se neprestano veča.

Predmestje se imenuje Chunga. Začeli smo že z redno nedeljsko mašo, zbiramo pa se v razredu državne osnovne šole.

Načrti – štiri nove cerkve – so res zahtevni. Toda zdi se nam, da nas razmere silijo k takšnim podvigom. Ne moremo si zamisliti krajevne Cerkve brez bogoslužnega prostora.

Nekč so naši slovenski predniki gradili cerkve počasi, z vztrajnim delom. Moderna Afrika ne pozna takšnega počasnega napredka. Vse se razvija izredno hitro, kakor da bi hoteli nadoknaditi, kar so zamudili skozi stoletja. In prav Zambija je ena od najbolj hitro se razvijajočih afriških držav.

FESTIVAL PEVSKIH ZBOROV

Brat JOŽE ROVTAR DJ

Znano vam je, kako v Zambiji primanjkuje duhovnikov, zato je toliko bolj potrebno organizirati in razširiti laiški apostolat. Posebno zdaj po koncilu zelo naglašamo soodgovornost laikov za širjenje evangelija in rast Cerkve.

Pri nas se apostolat laikov kar zadovoljivo razvija. V Lusaki imajo laiki več cvetočih središč. Odkar je prišla sestra Zora, so se laiki razgibali tudi po drugih mestih. V „mojem“ mestu Kabwe imajo zdaj že vse župnije svoj center za laični apostolat.

4. novembra je nadškofijski laiški odbor organiziral tekmovanje cerkvenih pevskih zborov mesta Kabwe in okolice. Nastopilo je osem zborov s 303 pevci. Vsak zbor ima seveda tudi bobne, ki dajejo ritem in spremljajo petje.

To je bil prvi festival pevskih zborov in vsi so bili z uspehom zelo zadovoljni. Tudi nadškof je prišel in imel nagovor na pevce in zborovodje. Povedal jim je, da pevci vrše važno službo v cerkvi, ko s petjem največji dogodek, to je sv. mašo, olepšajo, popestrijo in napravijo bolj prikupno. Zato naj se trudijo, da s pobožnostjo in zgledom lepega življenja prav tako kot s petjem privabljajo ljudi h Kristusu.

Isti dan je tudi Vincencijeva konferenca, ki ima v Kabwe kar sedem središč, imela svoj pomemben dan. Nabirali so namreč po mestu darove za pomoč revežem. S tem denarjem potem kupijo obleko, oedeje in hrano. Največ pomagajo zapuščenim starčkom. Tako pri nas krščanstvo, ki je nekako še v otroški dobi, že samo pomaga pri graditvi svoje krajevne Cerkve.

Tudi glavno mesto Lusaka z okolico je imelo svoj festival 11. novembra. Nastopilo je 13 zborov z več kot 400 pevci. Bili so večinoma fantje in dekleta, mladi rod, znak mlade, hitro se razvijajoče Cerkve.

Najuspešnejši je bil zbor kat. dekliške gimnazije. V kategoriji župnijskih zborov je prvo mesto dosegel zbor župnijske cerkve v Materu, drugo pa zbor pred tremi leti zgrajene cerkve sv. Kizita v isti župniji. Oba zbora naše župnije sta bila s tem primerno nagrajena za vztrajno sodelovanje pri liturgičnem petju.

OB OSMI OBLETNICI zambijske neodvisnosti smo pred cerkvijo v Matero priredili ekumensko bogoslužje, h kateremu so prišli verniki raznih krščanskih Cerkva pod vodstvom svojih pastorjev.

Lep duhovni govor je imel notranji minister zambijske vlade, dober katoličan, prepevali so zbori osmih različnih Cerkv, pridigal pa je p. Kokalj.

VELIKA NOČ ŠIVE

O. STANKO PODERŽAJ DJ, Indija

Tudi Bengalec ima svojo veliko noč: Šib (Šiva) rátri (noč). Izmed vseh prazniških so mu obredi te noči najbolj sveti, za onostransko življenje najplodnejši. Uvedel jih je baje Šiva (glavna božanstva so tri: Brama, Višnu in Šiva) sam. Njih čudovito moč pa je razodel svoji ženi Umi. Predmet češčenja je Šiva sam.

Po pravljici sta mu nekoč Brama in Višnu odrekla dolžno čast. Šiva se je tedaj tovarišema prikazal v orjaškem liku, kot ga še danes Bengalec časti. Brama in Višnu sta se hotela lika polastiti in tako pokazati svojo premoč. A po večtisočletnem prizadevanju in tavanju okrog silnega lika sta se morala osramočena vrniti. Poslej sta Šivovo premoč rada priznavala.

Nočno češčenje vsebuje tri bistvene obrede: post, bdenje in češčenje Šivovega lika. Obrede opravijo deloma v templjih, deloma v lastnih domovih. Nešteti vzkliki in kretnje slovesnost povečajo. Poglavitni pomen češčenja izražajo z besedami: „Častiti hočem Šiva in upam, da se mi bodo izpolnile vse želje: dolgo življenje, potomstvo in blagostanje, da bom s tem zadostil za katerekoli grehe preteklega leta, znane in skrite, vedé ali nevedé storjene v mislih, besedah, dejanju.“ Nato darovavec med posebnimi mántrami (molitveni izreki) trosi gorčična zrna in žrtvuje razne dari. Sledi obred raznih kretenj s tajnimi, večidel brezmiselnimi molitvami. Vsako kretnjo uvede po ena abecedna črka, npr. A-kam, A-sran (pozdrav palcu), I-čan, I-srin (pozdrav kazalcu), U-stan, U-stun (pozdrav sredincu) itd., skozi vso dolgo indijsko abecedo, pozdravljajoč pri tem razne dele in ude telesa in dotikajoč se jih. Častivec mora poleg tega izgovarjati imena raznih Šivovih moči (energij). Te so se namreč med češčenjem v častivčevem telesu naselile. Tajne sile, ki ga pri dartivi ovirajo, častivec premaga s trojnim nožnim cepetom. S trikratnim prstnim potegljajem se v Šivovem liku, ki je navzoč, nagramadi vseh desetero delov vsemirja. Končno se s trojnim ploskom rok ob ponavljanju posebne mantre očistijo vseh stvari. Ti obredi se morajo ponoviti posamič tolikokrat, kolikorkrat častivec božanskemu liku nov dar predloži: sadje, cvetje, kadilo, luči in podobno.

Sledi bdenje in češčenje Šivovega lika – vso dolgo noč. Podoba perejo po vrsti v mleku, smetani, maslu in medu. Razni darovi in ponavljanje deseterih manter so z obredom združeni.

Med obrede te svete noči spada tudi takozvani „džcep“ obred: častivec izgovarja mnogoštevilna Šivova imena. Ob vsakem zdrsnem med njegovo

vimi prsti po eno zrno molka. Ta je narejen iz semen eleokarpa. Zrn je 108, vsako ima svoje ime. Mnoga izmed teh so imena cvetlic. Posebno ljuba je Šivu cvetlica dhátura. En sam njen cvet, Šivovemu liku poklonjen, ima baje isto moč, kakor če bi mu žrtvoval stotisoč krav-volov obenem. Te noči častivci Šivov lik lahko tudi z vencem kétéki cvetlic okrase. Legenda (pravovernemu hindu je to sveta in resnična zgodba) pripoveduje, da je z vrhunca čudovitega Šivovega lika, ki se je Bramu in Višnuju pokazal, padel tak kétéki cvet. Cvet je spregovoril. Povedal je, da ga je Brama z lika snel. Višnu je seveda vedel, da je to laž (!) in je cvet za kazen preklel: nikdar več naj bi se ne smel Šivu darovati. Cvet se je pa spokoril, kar je boga Višnu tako ganilo, da je prekletstvo preklical.

To noč smejo Šiva častiti vsi sloji, tudi žene in pripadniki zavrženih kast. Samo tajinstvenega zloga „OM“ ne smejo izgovarjati. (OM je skrivnosten naziv za hindu božansko trojico, oz. božanstvo sploh; zadnje čase so ga – ne brez ugovora – celo katoliški indijski reformatorji začeli uporabljati.)

Plačilo vseh častivcev je enako: če bi v tem hipu umrli, bi se na mah pogreznili v Šivovo neizmerno božanstvo. Tudi zopetnega rojstva – strah in trepet pravovernega Indijca – so s tem rešeni. Tega plačila postanejo deležni tudi tisti, ki so zgoraj navedene obrede nevedé in nehoté opravili. Zgled: v 34. poglavju Šiva-Purane beremo poročilo o nekem gozdarju, ki ga je Šivova moč v gozdu prehitela. Zatekel se je na Šivu priljubljen lesnikovec. Oči vso noč ni zatisnil, ker je pod drevesom prežal tiger. A s tem je nevede, čeprav prisiljen opravil obred *bdenja*. Ker pri sebi ni imel grižljaja, je opravil drugi del obreda: *post*. Da bi odpodil tigra, je nanj metal drevesno listje. Nekaj listov je slučajno padlo na zapuščen Šivov lik v bližini: s tem je opravil tudi predpisano *daritev*. Zjutraj je gozdarja požrl tiger. A ko so prihiteli odposlanci pekla, da se pelasté njegove duše, so jih v beg zapodili glasniki mogočnega Šiva. Ker je gozdar, čeprav nevede, opravil predpisano daritev, ga je Šiva sprejel v svoj raj. Z veliko častjo so ga tja spremili njegovi odposlanci.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

VSEM MISIJONARJEM, SODELAVCEM, NAROČNIKOM IN BRALCEM!

KATOLIŠKI MISIJONI

naši misijonarji pišejo

Iz pisem s. SILVE ŽUŽEK iz družbe Misijonskih sester zdravnic:

Fort Portal, Uganda, 12. 8. 1972

„Vašega pisma sem bila silno vesela. A ko sem v njem zagledala dolarške čeke za vsoto nad 1.300 dolarjev zame in za tri tukajšnje slovenske misijonarje, sem bila res presenečena. Pokleknila sem pred Gospoda v naši kapeli in se zahvalila za dobrote, ki nam jih izkazuje, posebno, ko jih najmanj pričakujemo. Bog naj bo Vam in dobrotnikom Plačnik!

Po dosedanjih načrtih bom obiskala Argentino enkrat po juniju 1973. Poskušala bom dobiti film, skioptičnih slik imam pa zelo lepo zbirko že sedaj in vem, da jih bodo rojaki veselili. Odpotovati nameravam v začetku decembra 1972; najprej se bom ustavila pri Janji v Etiopiji, nato grem v Rim, nato v Slovenijo, nato v Združene države in končno v Argentino.“

21. avgusta 1972.

„Naša sestra prednica Vam je po slovensko napisala priloženo zahvalno pismo radi pomoči, ki ste nam jo poslali. Po materi je Hrvatica, njena mati se je pisala Horvatić, njen oče je pa Irec. V šali pravi, da bi jo morali prištevati med slovenske misijonarje...“

Pismo sestre JOAN MARIE DOUD slovenskim misijonskim dobrotnikom:

„Vi in Vaše ljudstvo ste se nas zopet spomnili s prelepim darom 200

dolarjev, za katerega smo Vam iz srca hvaležni.

Ta dar nam bo v veliko pomoč pri nakupu posteljnega perila, ki ga nujno potrebujemo. Ker tu še ni veletrgovin, nabaviti posteljnino za 100 postelj, ni tako enostavno. Vse si moramo same narediti. Vaš dar nam ne pomaga samo gmotno, ampak nas tudi vzpodbudi, da delamo še z večjo navdušenostjo za božje ljudstvo.

Prosimo, da se nas spomnite v molitvi, kot se me dnevno spominjamo vseh naših dobrotnikov s prošnjo, naj Bog blagoslovi Vaše delo. S skupnimi prizadevanji in v moči Svetega Duha bomo postali krščanska skupnost.

P. S. Pripravljamo Vam paket spominkov, ki jih bomo kmalu poslale.“

Tako slovensko pisano pismo, lastnoročno, s pisavo, ki nikakor ni Rezkina. Zelo se je potrudila plemenita hvaležna prednica bolnišnice in smo ji hvaležni za toliko pozornost. Med tem smo kajpada tudi že prejeli paket spominkov, ki so zelo prav prišli za obogatitev dobitkov naše 22. misijonske tombole v Buenos Airesu.

Od misijonarja o. JANEZA KEEFEJA, ki mu je bila mati Slovenka, oče pa Irec in zdaj deluje blizu s. Žužek v Ugandi, nismo objavili niti še pisma z dne 8. septembra 1971, pa je zanimivo, ker iz njega razvidimo malo bolj, kako važno delo vrši v okviru pokristjanjenja Afrike:

„Zelo sem bil presenečen, ko sem prejel Vaše pismo z dvema čekoma v vrednosti 215.50 USA dolarjev. Zelo sem hvaležen Vam in vsem dobrotnikom!

Že več mesecev pripravljam prevod psalmov v domači jezik rotooro. Ostalo sveto pismo pa prevaja skupina ljudi, ki so za to delo bolj usposobljeni kot jaz. Radi potreb naših sester in dela naših katehistov si že dolgo želimo, da bi imeli več gradiva v domačem jeziku. Vaš dar bom porabil za oskrbo tega svetega besedila domačinom.

Ker mi ni mogoče obiskati naših sester tolikokrat, kot bi bilo želeti, pripravljam zanje tudi mesečni listič, ki ga potem pošljem vsem hišam. Tudi to stane denar.“

Naslednje njegovo pismo je tudi zahvalno, in sicer z dne 1. septembra 1972. V prevodu, ki ga je oskrbela S. Silva Žužek, piše takole:

„Zelo, zelo sem Vam hvaležen za Vaše pismo in lepo darilo. Prejel sem ga pa šele včeraj, kajti bil sem odsoten več tednov. Moja skrb za afriške redovnice tudi terja, da jih obiskujem na krajih njihovega delovanja. Nekateri kraji so zelo oddaljeni. Ponavadi se ustavim v vsakem kraju za nekaj dni. Na več postojankah redovnice delujejo same, brez duhovnika, ker le-teh ni dovolj. V takih primerih so pač potrebe večje in ostanem dalje časa. Sestre so nam zelo hvaležne za to.

Lepo Vas prosim, da se zahvalite dobrotnikom za pomoč! Daroval bom z našimi novinkami sveto mašo zanje. Bog z Vami!“

S. ANA ZIDARIČ iz družbe Pomočnic vernih duš je bila lani v Evropi, zdaj je pa že spet v afriški državi Tchad. Še pred povratkom tja nam

je iz Pariza pisala dne 6. IX. 1972 sledeče:

„Jutri, sedmega septembra ob enih popoldne bom že v Fort-Lamy v Afriki. Zdi se mi, da sem tega dejstva povratka še bolj vesela, kot sem bila prvega odhoda. Čez osem dni bo tega že 13 let! Koliko milosti vseh vrst mi je Bog dal od takrat. On sam ve!“

Naslednje pismo z dne 8. X. je kajpada že iz Afrike:

„Že mesec dni sem zopet tukaj. Končno se je odločilo, da bom ostala tu v glavnem mestu te dežele, čeprav se zelo rada spominjam moje drage pustinje na deželi. Pa saj je tudi tukaj Gospodov vinograd! Moj povratek je omogočil, da smo mogle odpreti malo postojanko v enem zapuščenih mestnih robov, zelo oddaljenem od misijona. Naselile so se tam tri sestre. Ena, Afrikanka, še študira, drugi dve bosta skrbeli za izobrazbo deklet in žena pa za učenje krščanskega nauka. Noben začetek ni brez težav, a vsi so tako lepi! Da bi nam le Gospodova milost stala ob strani povsod, kamor pridemo, in da bi bil potem Gospod bolj spoznan in ljubljen!“

In zadnje misijonarkino pismo z dne 12. XI. 1972:

„Tisočera hvala za pošiljko! Pripela je srečno in vnovčenje sem pravkar napravila, in sicer brez najmanjšega problema. Naj ljubi Bog Vam in vsem dobrotnikom povrne!

Mi smo imeli tu v treh tednih kar dva „visoka“ obiska. Najprej je prišel sauditski kralj Tayzal s svojim sinom, prejšnji teden pa predsednik Nigerije. Za oba je bilo toliko slovesnosti in praznovanja, da sem več kot enkrat pomislila, kako malo pozornosti se pa izkazuje našemu nebeškemu Kralju. Veselo, blagoslovov polno novo leto!“

S tem vozilom s. dr. Janja Žužek potuje po Abesiniji in zdravi. Sprejemala je bolnike v kolibi v ozadju. Na fotografiji je ni, pač pa so vidni njeni pomočniki na potovanju

Iz pisem zdravnice s. dr. JANJE ŽUŽEK zi družbe Zdravniških sester misijonark, ki deluje v Abesiniji, moremo povzeti sledeče zanimivosti o njenem prihodu v to deželo in o razmerah, v katerih deluje. Pisma so od srede septembra 1971 pa do začetka februarja 1973

„Od 2. septembra 1971 sem v Etiopiji, zgleđa, da za stalno. Naša družba ima v tej deželi malo bolnico v Atatu, to je 130 km od Addis Ababe proti jugovzhodu. Bolnico so ustanovile naše sestre iz Nemčije, konec leta 1967. Od tam do Addis Ababe, kakih 100 km naokrog ni nobene druge bolnice. Dejansko je naša kongregacija prva odprla splošno bolnico v Addis Ababa ali pa dispanzerje ali kolonije za gobavce. Tudi pri nas je mnogo gobavcev. Pol ure vožnje z avtom od nas imajo kapucini nasel-

bino za 60 gobavcev, ki jo mi zdravniško nadzorujemo. A natančno vam bom o zdravstvenem stanju pisala pozneje.

Trenutno sem namreč za 4 mesece študent jezika, ki je uradni jezik Etiopije, amaharski jezik. Hodim dnevno v šolo v Addis Ababi, ki jo vodijo protestanti. Dobra šola. Jezik je res težak, semitski, ima 126 različnih črk, ki se jih je treba naučiti. Pričakujejo, da ga bom po 4 mesecih znala toliko, kolikor se ga potrebuje za vsakdanje zdravniško delo.“

Misijonarka je res po nekaj mesecih študija začela z delom med bolniki, zraven pa vedno mislila tudi na Katoliške misijone, kakor je bilo možno opaziti v listu samem, saj smo mogli objaviti njen tehni članek o zgodovini Etiopije in zlasti njene Cerkve. V tej številki je objavljen na

prvih straneh njen marijanski pozdrav Katoliškimi misijonom ob njih jubileju, za prihodnjo številko pa imamo že tudi njen sestavek o današnjem stanju abesinske Cerkve. Prejeli smo od nje iz novega delokroga tudi več razglednic in nekaj fotografij, pa diapositive za skioptično predavanje.

Dne 31. VIII. 1972 nam med drugim piše tudi tele zanimivosti:

„28. tm. so po celi Etiopiji praznovali 80-letnico našega cesarja Haile Selasija I. Addis Ababa je bila slavno razsvetljena s svetlobnimi številkami 80. Tudi po deželi so v vsakem naselju praznovali. Cesar je res legendarna osebnost. Pred kratkim je potoval celo v London, Pariz in Jugoslavijo kljub svojim letom.

Skromna katoliška Cerkev ima tu velike težave s semeniščem. V višjem inu samo osem kandidatov, v malo semenišče pa je prišlo s počitnic nazaj samo dve tretjini gojencev. In sta to edini semenišči katoliške Cerkve za vso deželo. Molite za te in za druge zadeve!“

Njeno nazadnje pismo je z dne 3. II. letošnjega leta:

„Pred kratikom sem prejela 200 dolarjev iz sklada za vse slovenske misijonarje. Kar ganjena sem bila zares. Mislila sem si, kako neutrudno in vztrajno ljudje v zaledju mislijo na nas in prispevajo gmotno za naše delo.

Pri nas je ogromno primerov tuberkuloze, pljučne, trebušne, posebno še kostne. Toliko mladih ljudi je pohabljenih, za mnoge je prepozno vsako zdravljenje. A za nekatere je še čas, da se pozdravijo. Za to seveda potrebujejo 4-6 mesecev trajajoče zdravljenje v bolnici. A to so večinoma revni ljudje, še bolj radi bolezn, zato sami nimajo ničesar. Zato sem začela s takozvanim ,tuberkuloznim

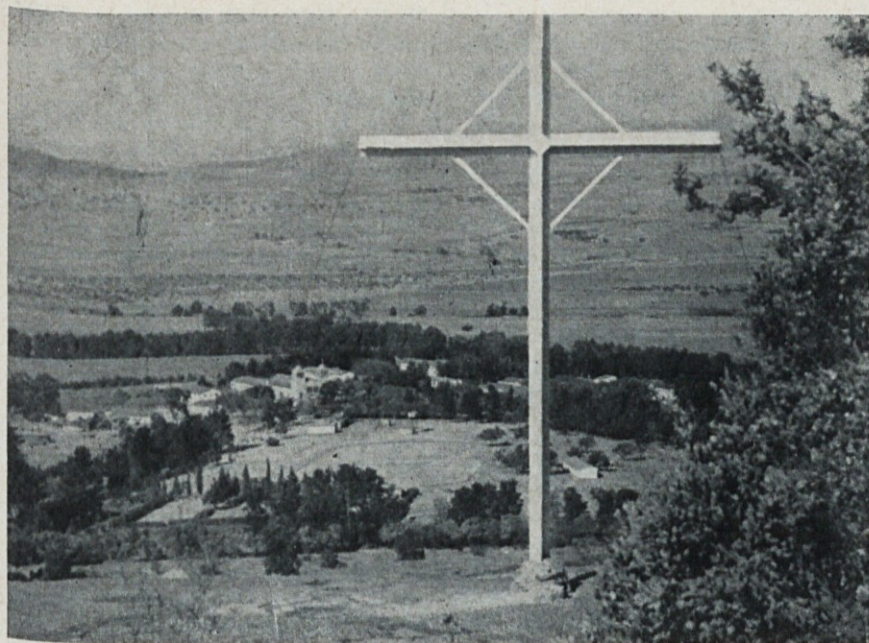
skladom“ in kar od kje dobim, porabim za zdravljenje teh res potrebnih ljudi. Druga sestra je začela s podobnim skladom za zdravljenje onih, ki so bolni na trahomu. Kajti pri nas je ogromno muh in zato je zelo veliko te bolezn. Končno imamo še zbirko za primere porodnih komplikacij, ki včasih terjajo dolgotrajno zdravljenje v bolnici in ni nikogar, ki bi kril stroške. S temi skladi skušamo bolj uspešno pomagati prav najbolj potrebnim.

Torej z denarjem, ki sem ga prejela iz Vašega sklada, bom mogla pomagati k zdravju mnogim bolnikom s kostno jetiko. Pridejo v bolnico plaže se po vseh štirih, a domov se vrnejo visoko vzravnani, nekateri tudi brez vsake palice. Skušala Vam bom poslati kake slike o pacientih pred in po zdravljenju. A težko bo posheti luč veselja v njih očeh in hvaležni smehljaj njih ustnic, ko se spet počutijo ljudi. Bog Vam in vsem dobrotnikom stotero povrni! Mi in bolniki se priporočamo v molitev, kakor tudi pri nas za dobrotnike dnevno darujemo sveto mašo.“

Zelo poučno pismo o razmerah v Južni Afriki, kjer deluje o. FRANC BRATINA FSC, nam je koncem novembra 1972 poslal ta dolgoletni misijonar. Ko se zahvali vsem dobrotnikom za pomoč iz sklada za vse misijonarje in obudi nekaj spominov iz preteklih srečanj, ko je pred 30 leti za nekaj let prekinil misijonsko delo v Afriki in deloval v Knobleharjevem zavodu v Ljubljani, poroča sledeče:

„Sedaj je ravno čas setve. Setev je po stari navadi delo žensk, zato one prinesejo seme v cerkev blagoslovit. Potem iščejo orača; večinoma nimajo svojih oslov ali celo volov. Nekateri še vedno orlejo z njimi. Je pa tudi nekaj domačinov, ki so si kupili

Misijonska postaja Glen Cowie s hriba, kjer je spominski križ žrtvam zadnje vojne. Zdaj romajo tja gor s procesijo za dež, kadar preti suša. V Glen Cowie je dolgo deloval o. Bratina FSC; tu še vedno misijonari br. Valentin Poznič.

traktorje. Ti orjejo drugim za plačilo. Ženske morajo pravočasno opomniti svoje može, ki delajo v mestu ali v rudniku, da pošljejo pravočasno denar za oranje. Nekateri pridejo sami domov, da vzamejo to važno opravilo v roke. Če ni setve, ni žetve in tudi ne piva ob svojem času. V starih časih so morale ženske vse njive preko-pati z motikami. Sedaj pa nobena tega ne bi storila, ker bi bilo zname-nje posebne revščine, zato se nobena noče izpostaviti zasmehu drugih. Pač pa še vedno ženske vse njive okoplje-jo z motikami, a samo enkrat. Drugič okopavati bi bilo proti navadi, pa če je še toliko plevela. Nekaterim, ki ne morejo dobiti orača, naš brat preorje. Tu pri nas sejejo samo mabele (kaf-ferkorn, dura) in leotša (millet), za

koruzo je navadno premalo dežja. Le kakšno seme buč še kvečjemu vržejo, vodnih melon in domačega fižolá. Zu-lu in Swazi sadijo tudi sladki krom-pir in zemske lešnike, a naši Bapedi tega ne storijo, čeravno jih zelo radi jedo, ker to ni v navadi, ker njihovi predniki tudi niso tako delali. Takih predsodkov imajo vse polno. To je glavna zapreka za napredek.

Izobrazba je postala v zadnjem ča-su kar nekakšna obsedenost pri črn-cih, vse hoče v šolo. Že dosedaj je bila nepismenost pri Afričanih v J. Afriki najmanjša v primeri z vsemi afriškimi deželami. Za prihodnje leto je vpisanih četrť milijona novih učen-cev. Lani je izdala država 80 milijo-nov za zamorsko izobrazbo, prihod-nje leto bo izdala 90 milijonov, kot

je ravno včeraj rekel minister za zamorsko izobrazbo in napredek. Šolski pouk ni obvezen. Vlada hoče, da se tudi zamorci izobrazijo v tehniki; zato so vpeljali pouk v računstvu po nekih novih metodah (zamorci so po naravi slabi računarji); uvedli so tudi naravoslovje, fiziko in kemijo že v osnovne šole. V višje šole lahko gredo samo tisti, ki so zaključili osnovno šolo z dobrim ali prav dobrim uspehom. Tudi odstotek črncev z visokošolsko izobrazbo je najvišji v J. A. med vsemi afriškimi deželami (morda z izjemo Severne Afrike). Upajmo, da bodo izobraženi črnci tudi dobili primerno zaposlitev in ne bodo postali študirani rokovnjači. Že sedaj še vedno manjka specialistov. Skušajo uvažati iz Evrope, toda tam jih sami rabijo. Celo misijonski bratje ne dobijo dovoljenja za vstop v J. A., če nimajo spričeval za svoje obrti. Tudi glede plače za črnce gre vedno na boljše. Nekatera privatna podjetja so začela višati plače svojim črnim nameščencem. Pravijo, da ne bodo s tem nič izgubili, da se bo delovna moč in zanesljivost zvišala. Doslej smo imeli večkrat slabe izkušnje z višanjem plač. Možakarji so samo več popivali in slabše delali, a njih družine so bile na istem kot poprej; tako naprimer pri naših katehistih in učiteljih. Nekateri skušajo stvar urediti tako, da izročijo del plače naravnost v roke družinskim materam, da možje, ki delajo v mestih ali sicer proč od svojih družin, ne morejo zapraviti vsega denarja.

Kakor vidite, ni tako lahko pisati o razmerah v Afriki. Pri vsaki trditvi je treba dodati tudi izjeme, ki jih je včasih prav veliko.“

V „Družini“ je bilo januarja letošnjega leta objavljeno pismo nam še malo poznanega misijonarja JOŽETA

MLINARIČA SDB, ki deluje v afriški državi Burundi, blizu usmiljenke Bogdané Kavčič. Njegovo pismo tudi tu objavljamo:

„Že leto dni je minilo, odkar sem prišel v osrčje te velike, nemirne, vroče celine — Afrike. Republika Burundi je dežela tisočerih zelenih hribov ter večne pomladi. Malo večja je od Slovenije in šteje tri in pol milijona prebivalcev. Podobna je naši Gorenjski. Podnebje je zdravo, čeprav je veliko dežja, ki ga ni le kake tri mesece. Tedaj je „poletje“. Toplota se suče okoli 20 stopinj Celzija.

Tukaj res ni težko pognati korenine. Brž sem se udomačil z ljudmi, podnebjem in hrano. Borim se samo z jezikom, ki mu pravijo „kirundi“. To je zelo težak, a bogat bantu-jezik. Na srečo v vsej državi govorijo samo ta jezik. Poleg domačega je službeni jezik še francoščina, ker so bili po prvi svetovni vojni tu Belgijci, prej pa okoli dvajset let Nemci. Večina prebivalcev pripada plemenu Hutu. Trinajst odstotkov je visokoraslih Tursijev, pastirjev, prišlih s severa. Eden ali dva odstotka prebivalstva pa je rodu Batwa. Ti so lončarji, lovci, nekaki pigmejci in živijo ob robu družbenega življenja. Čutijo se manjvredne, težko se odpro drugim, večinomoma so še pogani. Drugi se zanje ne zmenijo.

Sedaj lahko sam ugotavljam, kar smo se učili pri teoloških predavanjih o najstarejši religiji. Tukajšnji pogani imajo še kar čisto vero v eno najvišje Bitje nad nami. Rečejo mu Imana, kar pomeni Sreča. Kristjani so to ime kar prevzeli za Boga. Ko bom prebredel jezikovne težave in se bom bolj približal ljudem, bom lahko še kaj več izvedel. Vidim, da še mnogi kristjani radi zahajajo k čarovnikom po nasvete in zdravila.

Edina pijača tu je pivo iz banan in

Z misijona o. Ćratine: Veliko čišćenje v potoku pred praznikom

drugih sadežev. Ni sicer preveč močno, a pijejo ga vsi, tudi otroci. Srkajo ga kar iz skledе skozi bilke. Če kdo odkloni piti z vami, pomeni, da vas ne mara in da je vaš sovražnik. Tudi krave so tod v velikih čisljih. Fant, ki pride na ogled, da bi se poročil, povprašuje bolj po kravi in ne po dekletu. Toda takoj vedo, kaj si želi.

Naša dežela je najbolj gosto naseljena v Afriki. Vendar ni lakote, ker je zemlja radodarna in ljudje, posebno žene, pridno delajo. Pridelajo veliko fižola, koruze, soje, sladkega krompirja in banan.“

Tako razlaga mladi misijonar Mlinarič v svojem pismu. Bogoslovcem iz misijonskega krožka se zahvaljuje za božična voščila in jim znova odkriva svojo ljubezen do „črnih bratov“. Ka-

ko grdo obrekovanje beremo včasih po nekaterih naših časopisih, ko misijonarje ocenjujejo kot „kolonizatorje“, ki naj bi šli v misijone zaradi izkoriščanja drugih ljudi. „Črnim bratom želim pokazati, da sem prišel k njim le iz ljubezni do njih in ne zaradi česa drugega.“

Misijonar tudi omenja nedavne pokole med plemenoma Tursi in Hutu. „Žrtve teh nesrečnih dogodkov so postali tudi duhovniki, sestre in redovniki. Tukajšnji škof je bil primoran nekaj župnij kar združiti, da bi ohranil krščansko skupnost. Domačih duhovnikov je še daleč premalo. Se namreč zelo težko odločijo za celibat. Vsak fant čuti dolžnost, da okrepi svoj rod in ga nadaljuje s svojo družino. Ta dolžnost jim je zelo sveta. Zato so družine tod velike, patriarhalne.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

DVA MISIJONSKA KROŽKA V SLOVENSKI VASI

V Buenos Airesu je misijonski center v Baragovem misijonišču. To je znano vsem misijonskim prijateljem. Ni pa morda tako znano, da v slovenskem občestvu okrog Baragovega misijonišča, v tako imenovani Slovenski vasi delujeta kar dva misijonska krožka.

Prvi je v Misijonskem zavodu, namenjen gojencem. V tem krožku se v misijonskem duhu vzgajajo, se razgledujejo po misijonskem svetu in tudi posegajo v praktično delo. Sestanki so vsak drug teden, ne tako intenzivno študijski kot nekoč v Misijonski dijaški zvezi, vendar na vsakem gojenci dobe vpogled v misijonsko problematiko, zlasti v ta ali oni del misijonskega sveta. Kolikor je mogoče, so ta predavanja ilustrirana s filmi, ki jih dobe na posameznih poslaništvih, ali s skioptičnimi slikami, ki jih pošljejo naši misionarji.

Ker je Misijonski zavod zavod slovenskih lazaristov, je razumljivo, da je praktično delo usmerjeno na Madagaskar, kjer so v zadnjih letih s sodelovanjem škofijskih duhovnikov in usmiljenk začeli (v zameno za nekdanji kitajski misijon) razvijati svoje misijonsko delo. Za severnoameriške razmere se ne zdi veliko, a za argentinske razmere je kar lep uspeh, da so z osebnimi darovi in z različnimi prireditvami zbrali in do zdaj poslali na Madagaskar 1.800 dolarjev. V sedanji valuti to pomeni dva milijona pesov. V posebno zadovoljstvo je fantom dejstvo, da je z njihovimi darovi že bila pozidana šolacerkev v bližini centra Vangaindrano. Delo ne pojema. Nasprotno: prav ob koncu leta 1972 so odborniki imeli razgovor, kako bi ga poživili.

Seveda je glavni cilj misijonska miselnost, ne trenutni vidni uspehi. Ta naj bi se čez leta pokazala na ta ali oni način: ali v laičnih misijonarjih, četudi le za nekaj let, ali misijonarjih duhovnikih. Vse to pa presega človeške moči. Tu mora biti na delu predvsem božja milost.

Drugi krožek pa je v slovenski skupnosti izven zavoda. Vodi ga bivši gojenec Misijonskega zavoda Peter Rot in sodelujejo vsi njegovi sošolci, nekdanji gojenci. Že to je lep uspeh zavoda. Ob njih so se zbrali fantje in dekleta, tako da je ta krožek zajel mladino v starosti okrog 20 let. Njihovo delo je predvsem prirejanje misijonskih prireditev v vasi ter izdatna pomoč pri znani misijonski tomboli v Buenos Airesu. Sestanki so približno mesečni, a v njih za zdaj ni kakšnega posebnega misijonskega študija. Krožek je usmerjen bolj v praktično delo.

V vasi je organiziral že več sestankov za vso skupnost: ali ob obisku kakšnega misijonarja ali ob priliki misijonske nedelje. Program je različen: predavanja, deklamacije, filmi, skioptične slike. Ker je tudi temu krožku najbližje Madagaskar, je bil poseben večer posvečen Madagaskarju. Krožek je zdaj že dve leti sodeloval pri že tradicionalnem misijonskem srečolovu v

vasi, ki ga je več let sam organiziral krožek Misijonskega zavoda. To skupno delo je rodilo dva sadova: povezavo obeh krožkov in lepši uspeh.

Posebnost vikarijskega misijonskega krožka je prirejanje misijonskih sestankov za ljudskošolsko mladino. Nekateri so lepo uspeli in otroci si jih žele imeti bolj pogosto. Težava je, da ni mogoče vselej dobiti primernih filmov, ki take sestanke zelo poživijo.

Največ truda in časa pa vzame priprava na misijonsko tombolo, ker krožek za to prireditev, ki zajame ves Veliki Buenos Aires, mobilizira praktično vso Slovensko vas.

Velikokrat tožimo: kakšna je današnja mladina! Poglejte: takšna! Oba krožka vodi mladina, dela v njih mladina, se s srcem posveča misijonskemu delu mladina. Če bi vsaka slovenska skupnost v tujini imela mladinski misijonski krožek, bi prav mladi bili zmožni bistveno poseči v misijonsko delo slovenskega naroda. In če smemo upati na misijonske poklice, od kod naj bi jih bolj gotovo pričakovali kot iz teh skupin. In ker tako potrebujemo sodelavcev v zaledju, kdo nam jih bo dal, če ne taki krožki.

Zato sta nam vsem ta dva krožka lahko pobuda in zgled.

G O R I Š K A

Misijonski obračun za leto 1972

(Poroča dr. Kazimir Humar, Gorica)

Prejemki		5.000
V Sklad za vse slovenske misijonarje	N. N., Gorica	10.000
(v lirah)	Vera Ferlat	500.000
N. N.	N. N., Gorica	5.000
Ljud. Lukežič	F. H.	1.500
Amalija Ferigo	Sorč Palmira	30.000
Justina Žuodar	Družina V. K.	62.500
Sv. Ivan, Gorica	Števerjan, nabirka	5.000
N. N.	Polenčič Terezija	3.000
Nabirka, Roža Čučat	Kosič Leopolda	10.000
N. N., Števerjan	N. N.	5.000
A. Zalatel	F. B.	6.000
N. N., Rupa	N. N.	<u>1.138.700</u>
N. N., Sovodnje	Skupno	
N. N., Gorica		
N. N., Gorica		
Družina Bednarik		
N. N.		
Pahor Marija		
Pepca Faganel		
Ferlat Vera		
Cotič Angela		
T. A.		
N. N.		
	Posebej za misijon. Ivana Štanta CM.	
	Marinič Milka	2.000
	Sv. Ivan, Gorica	9.500
	Rupa/Peč, nabirka	78.700
	N. N.	20.000
	Kovačič P.	10.000
	Ferlat Vera	10.000
	N. N.	15.000
	M. D.	10.000

N. N., Rupa	5.000
Marinič Milka	1.000
Pavlica Drašček	2.000
N. N., Gorica	100.000
N. N., družbenica	30.000
Franka Zupan	10.000
N. N., družbenica	10.000
Nabirka, Rupa/Peč	60.000
N. N.	5.000
N. N.	5.000
Kati Munih	50.000
M. O. Salež	10.000
N. N., Rupa	5.000
N. N., družbenica	10.000
Skupno	<u>458.200</u>

Za mis. o. Jožeta Cukale D.J.

N, N., Gorica	100.000
Branko Dorčič	6.000
Skupno	<u>106.000</u>

Za mis. o. Radka Rudeža D.J.

Sv. Ivan, Gorica	1.000
N. N., Gorica	30.000
Skupno	<u>31.000</u>

Za slov. misijonarje na Madagaskarju

Milka Goričan	3.000
N. N. štmaver	4.000
A. K.	10.000
M. O. Salež	10.000
N. N.	5.000
Skupno	<u>32.000</u>

Izdatki

Iz sklada za slov. misijonarje smo

že poslali misijonarjem ali smo drugače uporabili denar iz sklada zanje takole:

Za misijonarje na Madagaskarju	100.000
Razni izdatki za misijonarje (Naroč. za knjige, revije misijonarjem)	246.000
120.000	
Pomoč misijonarju na Kosovem	69.000
Pomoč goriškim misijonarjem	50.000
Stanku Pavlinu SDB	60.000
Skupno	<u>645.000</u>

Ostane iz sklada	493.700
K temu dodamo za mis. o. Jožeta Cukale DJ	6.300

Ostane za sklad 500.000
Ivanu Štanti, na Madagaskar, R. Rudežu in St. Pavlinu bomo poslali njim namenjene vsote naravnost od tu, ker je bolj praktično.

Poleg tega lahko omenimo še, da so za misijonske bogoslovce darovali:

N. N.	500.000
A. K.	100.000
V. J.	150.000
H. F.	150.000
Kati Munih	50.000
N. N.	200.000

Od te vsote smo poslali:
400.000 g. Majcnu SDB za bogoslovce v Vietnamu;
300.000 v Argentino;
300.000 v Rim na bogoslovca na Propaganda Fide

Vidimo, da so na Goriškem prejšnje leto samo za slovenske misijonarje in za vzgojo misijonskih bogoslovcev rojaki darovali skoraj 3 milijone lir, kar je danes okrog 6000 dolarjev. Silno razveseljiva vsota! V imenu misijonarjev se jim zahvalimo in jim čestitamo k misijonski velikodušnosti!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje Franc Sodja C.M., upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA ZA LETO 1973: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 30,00 pesov, podporna 60,00, dosmrtna 300,00. V ZD in Kanadi: 3 (6, 50) dolarjev; v Italiji: 1600 (3200, 25.000) Lir; v Avstriji 60 (120, 1000) šilingov; v Franciji 12 (24, 180) NF; v Angliji 1¼ (2 in pol, 18) funtov; v Avstraliji 3 (6, 45) dolarjev.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA.: Rev. Charles A. Wolbang CM, St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540. — Mr. Rudi Knez, 679 E. 157th St., Cleveland, Ohio 44110. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, CHICAGO, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Za Ontario (razen Port Arthurja) in za Quebec: Rev. Jože Časl CM, istotam. Za Montreal in okolico: Rev. Ivan Jan CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P. Q. Za Port Arthur (Ontario) in za vso ostalo srednjo in zapadno Kanado: Rev. Jože Mejač CM, 95 Macdonald Ave, Winnipeg 2, Man.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar CM, Rue de Sévres 95, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Camaron Court, KEW, Vic. 3101.

MISIJONSKI DAROVI

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE IN NJEGA MISIJONSKI ZAVOD

Edvard širca, Luján, Argentina, 500 pesov; N. N., Slovenska vas, Argentina, 100 pesov.

V SKLAD VSEH SLOVENSКИH MISIJONARJEV

Argentina, v novih pesih: Č. g. Stanko Skvarča, Luján, 350; N. N.,

Luján, 200; N. N., Buenos Aires, 50; Pavel Božnar, Mendoza, 200; Maruška Batagelj, Buenos Aires, 10; Lučka Pavšer, Buenos Aires, 10; Sebastian Grošelj, Mendoza, 200 pesov.

Francija: Slovenka iz Tucquegnieux-a, Moselle, 100 frankov.

ZA MISIJONE

Hribar Antonija, Lethbridge, 2 dol.

V SEM TISOČKRAT BOG PLAČAJI

Z misijona o. Jožeta Cukale DJ v Bengaliji

Registro de Prop. Int. No. 1096912
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467.
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612